БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№281 (8501) | 1957 оной ноябриин 30, суббото | Сэн 20 мүнгэн

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЫЕ ЗАРЛАХА ТУХАЙ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум иигэжэ **тогтообо:**

СССР-эй Верховно Соведэй 4-дэхи зарлалай 9-дэхи сессиие 1957 оной декабриин 19-дэ Москва городто зарлаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1957 оной ноябриин 28.

Айл бүхэндэ—газетэ

Советскэ хүн бүхэн газетэ, [жу]рнал уншангүй байжа ша[д]аха мүнөө болинхой. Тии[гэ]жэ олоной дунда хэблэл та[раа]лга политическэ удхаша[нар]тай хэмжээ-ябуулга мүн. [Ман]ай республикын хото горо[дууд]аар, хүдөө нютагуудаар [газ]етэ, журнал тараалга үр[гэ]жэлүүлһээр.

[Э]нэ шухала хэрэгтэ анхара[л] табидаг газарта хэблэл [тар]аалга яһала һайнаар үн[гэр]гэдэжэ байна. Жэшээ бол[бол] Кударын аймагые харуул[жа] [бол]ор. Эндэ 1958 оной газетэ, [жу]рнал захилга дүүргэхэ дү[ршэ]... һүүлэй мэдээгээр түсэ[бэй] 80 гаран процент дүүргээд [бай]на. Хэлхээ холбооной айма[гай] конторын начальник нүхэр [...]тьев, хэблэл тарааха тү[лөө]лэгшэ нүхэр Климов гэг[шэд] газетэ, журнал захюулха[...] эмхидхэлэй хүдэлмэри [ябуу]лдаг, энэ хэрэгтэ хэлхээ [хол]боооной хүдэлмэрилэгшэ[дые] хабаадуулдаг байна. Энээ[нэй] ашаар энэ аймагай хүдөө [нют]агай айл бүхэн газетэ за[хя]жа уншадаг. Жэшээнь, баян [хүм]үүнэр байдалтай болоһон [...]ай нютагайхид жэл бүри [газ]етэ, журнал олоор захижа [бай]на. Мүнөөшье жэлдэ эн[дэх]и Ждановай нэрэмжэтэ [кол]хозой гэшүүд 120 хэһэг [«Б]урят-Монголой үнэн», 40 [хэһ]эг «Бурят-Монгольская [пра]вда», зуугаад хэһэг айма[гай] газетэ захяад байна. Мүн [тэр]үүнһэн аймагай зарим кол[хоз]уудта хэблэл тараалга эм[хит]эйгээр ябуулагдажа эхи[лээ]...эй. Сталинай, Ленинэй нэ[рэм]жэтэ, «Путь социализма» [кол]хозуудта энэ хүдэлмэри [һай]наар үнгэргэгдөө. Полити[ческ]э удхашанартай энэ хэ[рэг]тэ эдэ колхозуудай партий[на] организацинууд эдэбхитэй[гээр] хабаадалсаа. Хэблэл та[раал]гын эхилхэтэй сасуу эндэ[хи] коммунистнууд, комсомол[ьшу]д колхознигуудай дунда [ойлг]ууламжын хүдэлмэри [ябуу]лһан байна. Энээнэй [ашаа]р түсэбынь дүүргэдээ. [Энд]эхи айл бүхэн шахуу газе[тэ] захинхай. Бухы аймагые [хар]аад үзөө һаа, энэ шухала [хэрэ]г тиимэ һайн бэшэ.

[Мүн] Хэжэнгын, Хориин, Түн[хэн]эй, Иволгын, Сэлэнгын бо[лон] бусад аймагуудта хэблэл [тараа]лга хангалтагүйгөөр [ябуу]лагдажа байна. Эдэ айма[гууд]та газетэ, журналнуудые [олон]иитэдэ захюулха хүдэлмэ[ри эмх]и... муугаар эмхидхэгдэн[хэй]. Мүн зарим аймагуудта [хүдө]ө ажахын газетэ, журнал[нуу]дые захюулха хүдэлмэри [ба]шье муугаар ябуулагдана. [Мух]аршэбэрэй, Байкало-Куда[рын], Иволгын аймагуудта иимэ [бай]на. Дурсагдаһан аймагууд[та] хэблэл тараалга юундэ [мууг]аар эмхидхэгдэнэб гэхэ[дэ], хэлхээ холбооной конторо[ну]дые даагшад, хэблэл тарааха түлөөлэгшэд энэ хүдэлмэриие почто зөөгшэдтэ бултыень даалгаад, зүндэнь орхижорхёо. Мүн эдэ аймагуудай партийна комитедүүд хэблэл тараалгада хайхарамжагүйгөөр хандаа, хэлхээ холбооной хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулаагүй байна.

Колхозуудай, совхозууд болон МТС-үүдэй партийна организацинууд хэблэл тарааха хүдэлмэриие толгойлхо уялгатай. Хүдөөгэй ажалшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха, газетэ, журналнуудые олониитэдэ захюулха хүдэлмэри эмхитэй һайнаар ябуулха шухала. Энээнтэй хамта хэлхээ холбооной конторонуудые даагшадай, хэблэл тарааха түлөөлэгшэдэй харюусалга, үүргэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэй. Имагтал эдэнэр олониитын түлөөлэгшэнэрөөр дамжуулан хэблэл тарааха хүдэлмэри эмхидхэхэ уялгатай бшуу. Хэлхээ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй түшэг тулгуури болохо олониитын түлөөлэгшэнэр олон газарта хүдэлдэггүй байна. Гэтэр, ажалшадай дунда эдэнэр ехэл юумэ хэжэ шадаха байна. Жэшээнь, Баргажан һууринда олониитын дунда газетэ тараалгаар хүдэлдэг Лапынина, Иванова гэгшэд даалгагдаһан хэрэгтээ үнэн сэхээр хандажа, газетэ, журнал олоор тараагаа. Ниитын түлөөлэгшэд булта иимээр хүдэлөө һаа, ехэ юумэ хэхэ байна.

Партийна, комсомолой, профсоюзна организацинууд хэлхээ холбооной хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта айл бүхэндэ, хүн бүхэндэ газетэ, журнал захюулхые оролдохо ёһотой.

Хэблэл тараалга эмхидхэхэтээ хамта, хэлхээ холбооной хүдэлмэрилэгшэд хүдэлмэреэ һайжаруулха тухай бодомжолхо уялгатай. Юуб гэхэдэ, газетэ, журналые захигшадтань саг соонь хүргэдэггүй байхадаа хэблэл тараалгада ехэ һаалта хэдэг байна. Жэшээнь, энэ талаар Хэжэнгын, Яруунын, Мухаршэбэрэй аймагуудһаа ходо гомодол ородог юм. Хэжэнгын аймагай олон колхоздо газетэ, журнал зөөлгэ ехэ муугаар эмхидхэгдэнхэй байгаа. Мүнөөшье эндэ иимэ дутагдал зайсуулагдаагүй байһаар. Хэлхээ холбооной конторонууд иимэ дутагдалгүйгөөр ажалаа эмхидхэхэ ёһотой.

Газетэ, журнал захюулха болзор дүүрэхэеэ байна. Үлдэгшэ саг соо хэблэл тарааха хүдэлмэри шамдуулхын тулада зохихо хэмжээ абаха шухала. Хэблэл тараалгые эмхитэйгээр үнгэргэхэдөө олониитэ ажалшадай дунда эрдэм ухаа дэлгэрүүлхын, парти, правительствын политика шууд бэелүүлхын түлөө тэмсэнэ гээшэбди.

[БМ]АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

[Нү]хэр С. Н. Мачульскиие Бурят-Монголой АССР-эй Верховно [Со]ведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

[Тү]рэһэнһөө хойшо 50 наһа гүй[сэһэн]тэйнь, научна, багшын, оло[нииты]н ажалда хүдэлжэ эхилһэн[һээ] хойшо 25 жэл гүйсэһэнтэйнь [ша]мдуулан ветеринарна наука[ны]н кандидат, доцент, гүрэнэй [Бурят]-Монголой зооветеринарна институдай паразитологиин кафедрые даагша нүхэр Мачульский Серафим Николаевичые Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Д. ЦЫРЕМПИЛОН**

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **В. ОСТРОВСКАЯ.**

[Улан]-Удэ, Соведүүдэй Байшан.
[195]7 оной ноябриин 25.

[БМ]АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

[Н]үхэр И. А. Спирюховые Бурят-Монголой АССР-эй Верховно [Со]ведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

[Түрэ]һэнһөө хойшо 50 наһа гүй[сэһэн]тэйнь, научна, багшын, ниитын [ажалд]а хүдэлжэ эхилһэнһээнь хой[шо ...]жэл гүйсэһэнтэйнь дашарам[...] биологическа наукануудай [доктор], профессор, гүрэнэй Бурят-[Монгол]ой зооветеринарна институдай хүдөө ажахын малай нормальна анатомиин кафедрые даагша нүхэр Спирюхов Иван Андреевичые Бурят-Монголой АССР-эй Веховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Д. ЦЫРЕМПИЛОН.**

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **В. ОСТРОВСКАЯ.**

[Улан]-Удэ, Соведүүдэй Байшан.
[19]57 оной ноябриин 25.

[БМ]АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр М. Г. Косаревые Бурят-Монголой АССР-эй Верховно [Со]ведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

[Түр]эһэнһөө хойшо 50 наһа гүй[сэһэн]тэйнь, научна, багшын, оло[ниитын] ажалда хүдэлжэ эхилһэн[һээ] хойшо 27 жэл гүйсэһэнтэйнь [ша]мдуулан ветеринарна наука[ны]н кандидат, доцент, гүрэнэй [Бурят-]Монголой зооветеринарна институдай микробиологиин кафедрые даагша нүхэр Косарев Михаил Георгиевичые Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Д. ЦЫРЕМПИЛОН.**

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **В. ОСТРОВСКАЯ.**

[Улан]-Удэ, Соведүүдэй Байшан.
[19]57 оной ноябриин 25.

ШЭН ГАБЬЯАТА АЖАЛААРАА ЭБ НАЙРАМДАЛ БЭХИЖҮҮЛЭЕ

Тракторнуудаа түрүү аргаар заһабарилна

Түнхэнэй аймагай Хэрэнэй МТС-эйхид урдань трактор, комбайн болон хүдөө ажахын бусад машинануудай заһабарилгые унжагай нобшоор ябуулдаг байгаа.

Шалтагаанииинь юуб гэхэдэ, эндэ шэнэ, узловой арга хэрэглэгдэдэггүй, заһабарилгада хэрэгтэй станок болон бусад хэрэгсэлнүүд дутадаг, мүн байра байдал муутай байгаа. Энэ жэлдэ МТС-тэ шэнэ МТМ баригдаа, мүн заһабарилгын үедэ хэрэглэхэ зэр зэмсэгүүд хүсэд бии. Тиигэжэ узловой аргаар заһабарилга хэхэ дүүрэн аргатай болоо. Заһабарилгын технологи наринаар сахигдана. Тэрэнэй ашаар энэ жэлдэ нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо хоёр дахин олон машина, трактор заһабарилагдан гаргагдаа.

Ноябриин 23-най мэдээгээр МТС-тэ 25 трактор, 24 комбайн, 21 плуг, 40 сеялкэ, 17 культиватор заһабарилагдаа.

Мүнөө механизаторнууд социалистическэ оронуудай коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэнэрэй Зүблөөнэй Декларациие, мүн эб найрамдалай Манифестые сэдьхэл зүрхөө хүдэлгэн уншажа байна. Тиигээд бүгэдэ нэгэн дуугаар һайшаагаа. Мүнөө механизаторнууд өөһэд хоорондоо социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ байна. Энэ жэлэй заһабарилгын хүдэлмэриие январиин нэгэн болотор сүм дүүргэхэ уялга абаад, Түнхэнэй МТС-эй механизаторнуудтай мүрысэхөөр шиидээ.

Эндэ даабаряа үлүүлэн дүүргэдэг механизаторнууд үдэрһөө үдэртэ олошорно. Тэдэнэй тоодо трактористнууд нүхэд З. Батлаев, И. Лопсонов, Н. Лопсонов, Б. Партихаев, В. Даржаев, Б. Ангархаев, комбайнернууд Ш-Д. Удаев, Н. Маланов, токарьнууд Б. Зайганов, Ю. Моложников, В. Ульянов болон бусад оролсоно. Хэһэн ажалайнь шанар хододоо һайн байдаг.

Социалистическэ оронуудай коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэнэрэй Зүблөөнэй Деклараци, мүн эб найрамдалай Манифест тэдэниие шэнэ амжалта тээшэ зоригжуулна.

Б. Бирбаев.

Дүршэлтэй һаалишан

Ахын аймагай эрхэ байдалда нютагай хайнаг үүлтэрэй үнеэнһээ 500—600 литр һү һааха гээшэ тиимэшье амархан хэрэг бэшэ юм. Тус аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой дүй дүршэл ехэтэй һаалишан Должон Сындеева энэ жэлэй 10 һарын туршада хайнаг үнеэн бүриһөө 606 литр үдхэн, тоһолиг һү һаагаа.

Хэдэн жэлэй саада тээ хайнаг үүлтэрэй үнеэнһээ иимэ ехэ һү һааха аргатай юм гэжэ эндэ этигэдэггүй байгаа бшуу. Харин Должон Сындеева Аха нютагта хамтын ажалай эмхидхэгдэһэн сагһаа эхилээд, эдир залуу наһанһаан хойшо ниитын мал харууһалжа, адуулжа дүршэл шадабаритай болоһоной ашаар иимэ амжалта туйлаа.

Олон жэлдэ һаалишан байхадаа, зоотехническэ заабаринуудые һайнаар сахижа, түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлжэ, үхэр малайнгаа харууһа, эдеэлүүлгэ, һаалиие зүбөөр эмхидхэһэн байна.

Нүхэр Сындеева үнеэн бүриингөө абариие һайса мэдэдэг, нэгэ хэмдэ эдеэлүүлдэг, һаадаг байха юм. Һаагдаһан һүнэйнь зэргээр үнеэдтээ тэжээл үгэдэг болонхой.

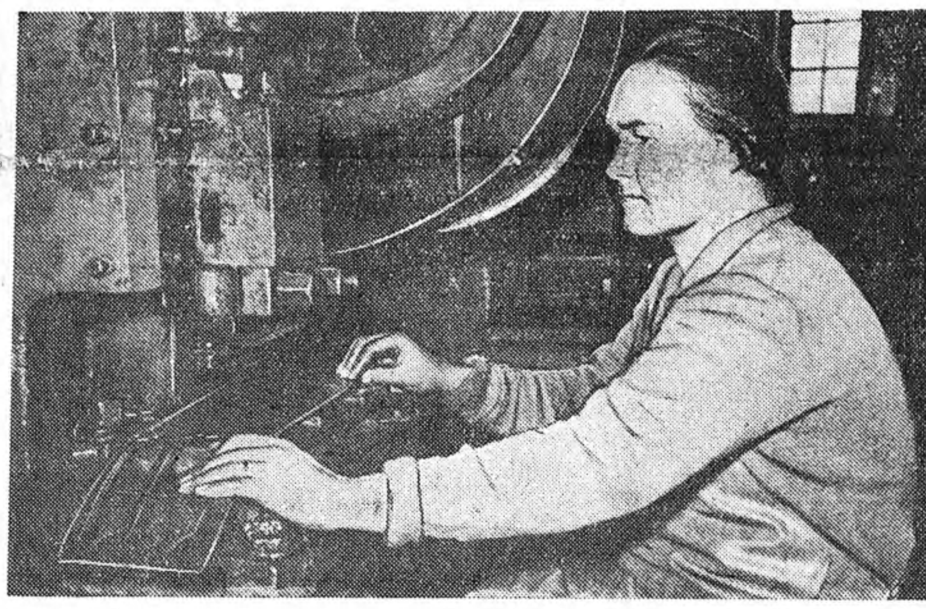
—Хүн бүхэн ажал хүдэлмэриингөө онол аргые оложо, хэһэн ажалаа табан хурган мэтээр шэнжэлэн шудалаад байбал, амжалта туйлажа шададаг бшуу. Үнеэдээ жэлэй дүрбэн сагта һайса эдеэлүүлжэ, һүеынь хүсэд шабхажа аблхые оролдодогбди,—гэжэ нүхэр Сындеева дарууханаар хөөрэнэ.

Мүнөө энэ һаалишан гүүртын бусад һаалишадтай хамта малайнгаа үбэлжэлгэдэ һайн бэлэдхэлтэйгээр оронхой. Байрануудаа, хашаа хорёонуудаа эртээнһээ заһабарилһан, дулаалһан байха юм.

Эндэхи малшад СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгые бүримүһэн дэмжэжэ, социалистическэ оронуудай коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай Декларациие, мүн эб найрамдалай Манифестые үнэн зүрхэнһөө һайшаана.

— Үбэлдөө хүйтэн, һалхитай байбашье һаань, һү һаалгаяа улам дээшэлүүлхэбди, түлнүүдээ һайнаар түлжүүлхэбди,—гэжэ колхозой һаалишад мэдүүлбэ.

Б. Жамбалов.

Мүнөө ерэхэ жэлэйнгээ түсэбөөр ажаллажа байһан штамповщица Прасковья Георгиевна Морозова Улан-Удын Кировэй нэрэмжэтэ артелиин түрүү хүдэлмэришэдэй нэгэн юм.

Һүүлэй үедэ тэрэ үдэрэйнгөө даалгабариие 200 шахуу процент дүүргэнэ.

— Эб найрамдалай, амгалан тайбан байдалай түлөө саашадаашье бүхы оролдосоо гарган ажаллахаб,—гэжэ Прасковья Георгиевна мэдүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Морозова ажаллажа байна.

Л. Хайдуровай фото.

БҮМБЭРСЭГ ДЭЛХЭЙЕ ТОЙРОН НИИДЭГШЭ ХЭМЭЛ ОДОНОЙ ЯБАСА ТУХАЙ

Хоёрдохёо табигдаһан хэмэл одон ноябриин 29-нэй үглөөнэй 6 сагта дэлхэйе 363 дахин тойроо. Түрүүшээр табигдаһан хэмэл одон, тэрээнэй ракетэ мүн энэ үедэ тус бүридөө 836, 846 дахин тойроо. Хоёрдохёо табигдаһан хэмэл одые үүлэгүй үдэр наранай гарахын урда тээ хойто широтагай 54-дэхи градусһаа 63-дахи градус хүрэтэр, наранай ороһоной һүүлээр урда широтагай 25-дахи градусһаа 52 градус хүрэтэр миин юрэ нюдөөр хаража болохо юм.

(ТАСС).

Һүүлэй үеын түүхые һургуулинуудта зааха тухай

1958 оной февраль һараһаа Российн Федерациин дунда һургуулинуудай 10-дахи классуудта һүүлэй үеын түүхэ заагдажа эхилхэнь. Энэ предмет гэгээрүүлхэ, хүмүүжүүлхэ талаараа ехэ удхашанартай юм. Энэ түүхэ дотор һүүлшын 40 жэлэй үе харуулагдаха болоно. «Агууехэ социалистическэ революциин илалта — түүхын шэнэ саг үеые нээбэ» гэһэн темэ номой эхиндэ хэблэгдэнхэй. «1924 онһоо 1939 он хүрэтэр хилын саанахи оронуудай экономическа, политическэ хүгжэлтын гол шэнжэ шанар», «Дэлхэйн хоёрдохи дайн», «Дэлхэйн социалистическэ системын бии болоһон, бэхижэжэ байһан тухай», «Империализмын колониальна системын һандаран уналга», «Капиталистическэ эгээн ехэ гүрэнүүд дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр», «Уласхоорондын политикадахи хоёр системын тэмсэл», «Эб найрамдалай түлөө арадуудай хүдэлөөн» гэһэн темэнүүд энэ ном дотор оруулагданхай.

Һуралсалай жэлэй турша соо һүүлэй үеын энэ түүхээр гол түлэб лекцинүүд уншагдаха юм. Энэ предмет тушаа асуудалнуудые экзаменуудай билеэдүүдтэ оруулхагүй гэжэ шиидэгдээ.

Багшанарта зорюулагдан республикын, хизаарай, областиин түб хотонуудта һүүлэй үеын түүхээр семинарнууд эмхидхэгдэхэнь. Семинарнуудые үнгэргэлгэдэ дээдэ һургуулинуудай багшанар хабаадуулагдаха юм.

Байдалынь адли, дүнгынь ондоо

Сулхара гол дээрэ Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гахайн томохон фермэ байрладаг юм. Мүнөө энэ фермэ дээрэ 816 гахай, тэрэ тоодо 93 толгой эхэ гахай харууһалагдажа байна. Тиихэдэ 4-һөө 9 һаранuудтай 530 гаран гахай шахалгада табигданхай.

Хэгдэжэ байһан ажал хүдэлмэриень харахада, фермэ дээрэ үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй талаар зарим тэды юумэнүүд хэгдээ. Мүнөө жэлдэ эндэхи гахайнууд һайнаар заһабарилагдаһан, дулаан, шэнэ байра соо үбэлжэхэ юм. Тэжээл буйлуулдаг хэрэгсэлнүүд тодхогдонхой, тэжээлэй кухниһаа бэлэн тэжээл зөөлгэ оньһожоруулагдажа, дүүжэн харгы тодхогдожо байна.

Гадна, мүнөө жэлдэ фермын гахайнуудай тоо толгой нилээд олошороо. Фермэ дээрэ 1400 гаран поршоонхо абтаа гэхэ гү, али эхэ гахай бүриһөө 10 гаран поршоонхо абтаһан байха юм. Тиихэдэ зарим гахайшад даажа абаһан гахайнуудаа һайнаар харууһалжа, олон поршоонхонуудые абажа түлжүүлээ. Жэшээлхэдэ, гахайшан М. Леонова 14 томо эхэ гахайһаа хамта 193 поршоонхо абажа түлжүүлээ. Гахайшад П. Федотова, Е. Денисова гэгшэд тус бүридөө эхэ гахай бүриһөө 10 гаран поршоонхо абажа түлжүүлһэн байна.

Фермэ дээрэ үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлээр бага сага хүдэлмэри хэгдээ, гахайн тоо олошоруулха талаар зарим тэды амжалта туйлагдаашье гэлэй. Теэд эндэхи гахайнууд юундэ хүсэд таргалуулагданагүйб? Шахалгада байһан гахайнуудай шэгнүүр юундэ багаар дээшэлнэб? Энээн тушаа хэдэн баримтануудые абаад харуулая. Жэшээнь, сентябрь һара соо фермын шахалгада байһан гахайнууд тус бүридөө сүүдхэдэ 280 — 280 граммаар шэгнүүрээ нэмээһэн байха юм. Тиихэдэ октябрь һара соо сентябрьда орходоо гахайнуудай шэгнүүрэй нэмэлгэ 30—30 граммаар доошолоо.

— Юундэ иимэ байдал үзэгдэнэб?—гээд фермые даагша нүхэр И. Алексеевһээ асуухада тодорхой харюу үгэжэ шадабагүй. Гахай шахагшадай ямар зорилго урдаа табижа байһаниие, шахалгада табигдаһан гахайнуудай шэгнүүр сүүдхэ соо али зэргээр дээшэлхэ байһаниие мэдэхэгүй байшоо.

— Гахайн фермые даагшаар томилогдоһоор хоёр һара боложо байнаб. Колхозой правлени намда ямаршье түсэб барюулаагүй. Фермынгээ хэды шэнээн мяха тушааха байһанииеньшье мэдэнэгүйб,—гэжэ нүхэр Алексеев хэлэбэ.

Шахалгада байһан гахайнуудай шэгнүүр багаар дээшэлһэнэй гол шалтагаан юуб гэхэдэ, фермын гахайнууд һайнаар харууһалагданагүй. Жэшээнь, октябрь һара соо гахайшан нүхэр Ф. Жарниковагай даажа байһан бүлэг гахайнуудай шэгнүүр сүүдхэдээ тус бүридөө 500—500 граммаар нэмээ һаань, гахайшад А. Хохлова, М. Леонова гэгшэдэй бүлэгүүдэй 200 гаран гахайнууд — оройдоол 150—160 граммаар нэмэһэн байха юм.

Фермын гахайнууд булта нэгэ адли байдалда байдаг. Теэд зарим гахайшадай ажалдаа хананхагүйгөөр хандадаг, нэгэ сагта хэм хэмжээгээр эдеэлүүлдэггүй, заримдаа тэжээлынь үнгэрүү ехэдүүлдэг, заримдаа хооһоор байлгадаг дээрэһээ шахалгада байдаг гахайнууд өөдэлнэгүй. Юуб гэхэдэ, гахайшад өөһэд өөһэдынгөө даажа байдаг бүлэг гахайнуудта ами аминдаа тэжээл бэлэдхэдэг юм. Гадна, минеральна тэжээлээр дуталдана.

Хэрбээ һара бүридэ ажалай дүнгүүдые гаргахадаа, зарим гахайшадһаа юундэ гахайнуудайнгаа шэгнүүрые багаар дээшэлүүлдэг байһанииень шангаар асуугдадаг, эрилтэ хэдэг һаа иимэ байдал үзэгдэхэгүй, дутуу дунданuудынь саг соогоо усадхагдаха байгаа. Энээн тушаа фермэ дээрэ ямаршье хүдэлмэри ябуулагданагүй, колхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдшье анхаралаа табидаггүй байна.

Фермын гахайнууд һая болотор тусхай рационой ёһоор эдеэлүүлэгдээгүй байшоо. Колхозой зоотехник нүхэр Лапутина һаяхан ерэжэ, фермэ дээрэ рацион зохёожо үгөө. Тэрэншье ёһо тэдысэ табигданхай, мүнөө болотор рационой ёһоор гахайнуудта тэжээл бэлдэгдэжэ үгтэнэгүй. Гадна, фермэ дээрэ гахайн тэжээл хүсэд бэлдэгдэжэ абтанагүй. Эндэхи гахайшад орооһо жэжэдхэжэ гахайнуудтаа үгэхэ аргагүйдэнэ. Юуб гэхэдэ, эндэ трактораар хүдэлдэг тээрмэ бии аад, тэрэнь эбдэршэнхэй хэбтэнэ.

Зүгөөр колхозой правлени, партийна организаци (түрүүлэгшэнь К. Перевалов, парторганизациинь секретарь К. Калашников) гахайшадай урда тодорхой зорилгонуудые табяагүй байна. Социалистическэ мүрысөөнэй дүн саг соогоо гаргагданагүй. Гадна, малшад материальна талаараа урмашуулагданагүй.

— Ажалай нэмэлтэ түлбэри һара бүридэ тоосожо абанагүйбди,—гэжэ эндэхи гахайшад гомодоно.

Гахайшадай иигэжэ хэлэдэг зүбтэй байна. Колхозой правлени малшадта һара бүридэ мүнгэн аванс, ажалай нэмэлтэ түлбэри үгэхөөр шиидхэһэн аад, мүнөө тэрэнь болишонхой. 2—3 һара соо малшад ажалай нэмэлтэ түлбэри абаагүй байһаар. Малшадай эдэбхи үүсхэлые дэмжэхэ хэрэгтэ колхозой правлени, партийна организаци саг үргэлжын анхарал табиха ёһотой гэжэ найдагдана.

Политическэ хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Хаа яа малшадта кино харуулагдадаг, теэд лекци, элидхэл, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэгүй. Газетэ, журнал саг соогоо абтанагүй.

— Республикын, аймагай, колхозойнгоо олон хэһэгээр гарадаг газетэ захинхайбди. Теэд газетэнүүд саг соогоо асаргаданагүй, һанахадаа хаа яа правлениһээ асарагшабди,—гэжэ фермые даагша хөөрэнэ.

Мүнөө байрын саһан орожо, үбэлэй саг ерээ. Эдэ дутагдалнууд һаеын үдэрнүүдтэ усадхагдажа, шухала хэмжээ абтаха ёһотой.

Т. Гармаев, манай корр.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ГЭЭГДЭНГИ КОЛХОЗУУДЫЕ УРАГШАНЬ ТАТАХА

(Кударын аймагай XIII партийна конференциһээ)

XII партийна конференциһээ хойшонхи үе соо Кударын аймагай хүдөө ажахые саашадань дэбжэхэ, ажалшадые соёл культурын-ажаһуудалай талаар хангалгые һайжаруулха зорилгоор горьтой хүдэлмэри хэгдээ.

Энэ жэлэй 10 һарын турша соо аймагай колхозууд 4 миллион гаран килограмм һү һаагаа. Энэнь нёдондоной тус үеынхидэ орходоо 1 миллион 100 мянган килограммаар ехэ юм. Үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1300 гаран килограмм гэхэ гү, али нёдондонойхиһоо 300 гаран килограммаар ехэ һүн һаагдаа. Һү, нооһо, мяха, үндэгэ гүрэндэ тушааха, худалдаха уялгаяа аймаг болзорһоонь урид дүүргэбэ.

Соёл культурын болон ажаһуудалай барилга хэхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Тоосоото үе соо аймагай колхозуудта 117 үйлэдбэриин, культурно-ажаһуудалай барилганууд, тэрэ тоодо малай фермэнүүдтэ 9 культбаза баригдаба.

Хүдөө ажахын түрүүшүүл олон болоо. Хэрбээ 1956 оной 10 һарын турша соо үнеэн бүриһөө 1500 килограммһаа дээшэ һү һааһан нэгэ һаалишан бии байгаа һаа, мүнөө 60 һаалишан 1500 килограммһаа дээшэ һү һаагаад байна.

Эдэ жэшээнүүд юу харуулнаб гэхэдэ, ажахыгаа саашадань хүгжөөхэ, малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ угаа ехэ арга боломжо аймагай колхозуудта бии. Гэхэ зуура, энэ ехэ арга боломжонуудай үшөөл дутамагаар хэрэглэгдэдэг байһан тухай партиин айкомой секретарь нүхэр **Федоровой** тоосоото элидхэл соо, мүн делегадуудай хэлэһэн үгэнүүд соо тэмдэглэгдэһэн байна.

Арга боломжонуудай дутамагаар хэрэглэгдэдэг байһые түрүү ба гээгдэнги колхозуудай ажал хүдэлмэриин жэшээ дээрэһээ элеэр харагдана. «Путь Октября» колхоз энэ жэлэй 10 һарын турша соо үнеэн бүриһөө 1800 гаран килограмм һү һаагаа. Энэнь нёдондонойхидо орходоо 730 килограммаар ехэ. Тиихэдэ, энэл үе соо Ранжуровай нэрэмжэтэ колхоз үнеэн бүриһөө миил 942 килограмм һү һаагаа. Гэбэшье, эдэ хоёр колхозой эрхэ байдал тон адли юм.

Жэшээлхэдэ, Ждановай нэрэмжэтэ колхоз 1957 оной 10 һара соо 2,5 мянган центнер мяха абаа. Энэнь 1956 онойхидо орходоо нэгэ хахад дахин ехэ. Тиихэдэ гахайн мяха абалга хоёр дахин ехэ болоо.

Тингэбэшье мяха абаха түсэбөө дүүргээгүй колхозууд аймаг дотор бии.

Гээгдэнги колхозуудта партиин айком туһаламжа багаар үзүүлнэ, хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые саашадань хүгжөөхэ арга боломжонууд аймаг дотор дутамагаар ашаглагдана гэжэ конференциин делегадууд хурсаар шүүмжэлһэн байха юм.

Партиин айком гээгдэнги колхозуудые урагшань татахын түлөө анхаралаа багаар табина гэжэ делегадууд **Громова, Пепеляев** болон бусад тэмдэглээ. Ранжуровай нэрэмжэтэ, «Комбайн», болон бусад зарим колхозууд хэдэн жэлэй турша соо гээгдэжэ ябадаг. Тиигэбэшье партиин айкомой бюро эдэ колхозуудай яахадаа гээгдэдэг байһанай шалтагаание хүсэдөөр элирүүлээгүй, тэдэние түрүүшүүлэй зэргэдэ оруулхын тулада тодорхой хэмжээнүүдые абаагүй гэжэ нүхэр Громова хэлээ.

Аймагай олон колхоз малай тэжээлээр дутамаг гэжэ тоосоото элидхэл соо, мүн хэдэ хэдэн делегадуудай хэлэһэн үгэнүүд соо тэмдэглэгдээ. Тиибэшье тэдэнээ хадаглаха, гамтайгаар гаргашалха хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр хандадаг баримтанууд үзэгдэнэ.

Ранжуровай, Сталинай нэрэмжэтэ болон бусад зарим колхозууд адуу малаа дулаан байраар хүсэд хангажа шадаагүй. Фермэнүүдэй ажал ехэтэй хүдэлмэри оньһожоруулха хүдэлмэри дүүргэгдээгүй, малай тэжээл буйлуулха түхеэрэлгэнүүд бэлэдхэгдээгүй байһаар.

Эдэ бүгэдэһөө уламжалан һүүлэй үедэ һү һаалга ехээр доошолоо. Октябрь һара соо бүхы аймаг дотор нёдондоной энэ һарынхида орходоо оройдоол 10 литрээр ехэ һүн һаагдаһан байна. Ноябрь соо һү һаалга бүри доошолоо.

Хээрын сабшалангай муу байдаг болобошье партиин айком, аймгүйсэдком, партийна эхин организацинууд тэрэние һайжаруулха, тэжээлэй культурануудай ургаса дээшэлүүлхэ хэмжээ хүсэд бэелүүлнэгүй гэжэ делегадууд тэмдэглээ.

Аймагай колхозууд тэжээлэй культурануудай муу ургаса абана. Тэрэнэй шалтагаан юуб гэхэдэ, баруун областьнуудай эрхэ байдалда хэрэглэгдэдэг арганууд манай аймагта тэрэ хэбээрээ хэрэглэгдэнэ, тарилгын хойноһоо муугаар харууһалагдана гэжэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой агроном нүхэр **Андреев** шүүмжэлбэ.

Хартаабха тарилгада, тэжээл бэлэдхэлгэдэ Ехэ-Кударын МТС хабаадалсадаггүй шахуу. Тиимэһээ эдэ бүхы хүдэлмэри гараар хэгдээ, хартаабхын тон муу ургаса абтаа гэжэ нүхэр **Жарников** тэмдэглээ.

Малай үүлтэр һайжаруулха, уһанай шубуу үсхэбэрилхэ хэрэгые партиин айком һулаар хүтэлбэрилнэ гэжэ элидхэлшэ, мүн үгэ хэлэһэн олохон делегат тэмдэглээ.

Партийно-эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэриин дутуунуудта конференци ехэ анхарал хандуулаа. Партиин айком, тэрэнэй бюро партийна эхин организацинуудта партийно-эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри һайжаруулгада, культурно-гэгээрэлэй, эмнэлгын эмхи зургаануудай, һургуулинууд болон магазинуудай ажал-ябуулгада анхарал багаар табина гэжэ делегадууд тон зүб шүүмжэлһэн байна.

Тоосоото элидхэл тушаа дэлгэрэнгы шиидхэбэри абтаа. Мүн айкомой шалгалтын комиссиин шэнэ состав һунгагдаа.

***

Эмхидхэлэй пленум боложо, КПСС-эй айкомой секретарьнуудаар нүхэд **Н. В. Федоров, Г. М. Мансуровский, Г. Н. Раднаев** һунгагдаа.

Д. А. Шикуло.

Кабанскын аймагай партийна конференциһээ

Кабанскын аймагай партийна конференци дээрэ КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр **Мирошниченко** тоосоото элидхэл хээ. Аймагай промышленна предприятинууд мүнөө жэлэй 10 һара соо үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 4,5 миллион түхэригэй продукци ехээр үйлэдбэрилэн гаргаа гэжэ элидхэлшэ, мүн үгэ хэлэһэн делегадууд тэмдэглэбэ. Аймаг дотор промышленна шухала продукцинуудые —цемент үйлэдбэрилгэ 11 мянган тонноор, электроэнерги — 13 миллион киловатт-часаар, загаһа барилга—1000 центнерээр ехэ болоо.

Кабанскын колхозууд малай ашаг шэмэ дээшэлүүлгээр зарим амжалта туйлаа. Үнгэрһэн 10 һара соо аймагай колхозуудта үнеэн бүриһөө 1337 литр һүн һаатдажа, бүхы дээрээ һү һаалга 28,1 процентээр дээшэлээ.

Гэбэшье, МТС, колхозуудай, промышленна предприятинуудай, тэндэхи партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриин дутуунууд тушаа конференци дээрэ ехээр хэлэгдээ. Аймагай эгээл томо предприяти болоһо Темлюйгэй цементын завод продукци гаргаха түсэбөө оройдоол 88 процент дүүргээд, гүрэндөө 23,5 мянга гаран тонно цемент дутуу үгөө.

Тэрэшэлэн аймагай колхозууд малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлхэ дүүрэн арга боломжотой байгаад, тэдэнээ хүсэд хэрэглэжэ шадаагүй.

Мяхан багаар абтадаг зандаа. 1957 онойнгоо уялгые аймагай колхозууд үнгэрһэн 10 һара соо оройдоол 51,5 процент, тэрэ тоодо гахайн мяха абаха уялгаяа миил 45 процент дүүргээ. Зарим колхозууд нёдондонойхиһоо һураггүй бага мяха абаа.

Энэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, КПСС-эй айком, аймгүйсэдком, МТС колхозуудай хүдэлмэридэ туһа багаар хүргөө, ажалдаа хайша хэрэгээр хандадаг хүтэлбэрилэгшэдые шүүмжэлээгүй, харин тэдэнтэй эбсэшоод һуудаг байгаа.

Партийно-эмхидхэлэй, ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайжаруулха тушаа КПСС-эй айком анхарал багаар табидаг байгаа гэжэ делегадууд шүүмжэлээ.

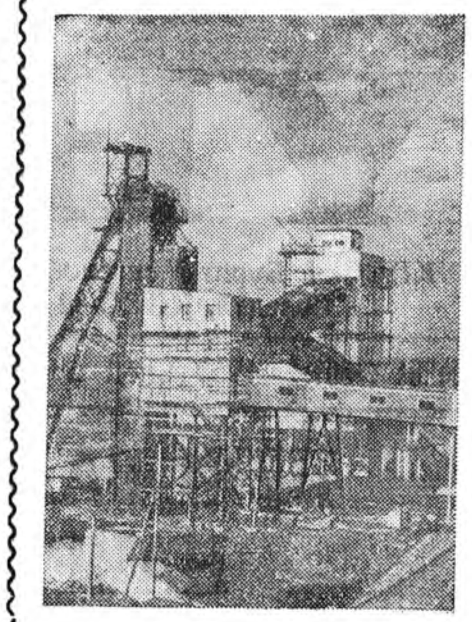
Дэлгэрэнгы тогтоол баталан абажа, аймагай ажахын болон культурые хүгжөөхэ, партийно-эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри һайжаруулха хэмжээ-ябуулгануудые конференци хараалаа.

***

Һүүлээрнь эмхидхэлэй пленум боложо, КПСС-эй айкомой секретарьнуудаар нүхэд **И. Н. Мирошниченко, В. А. Комиссаров, Н. К. Попков** һунгагдаа.

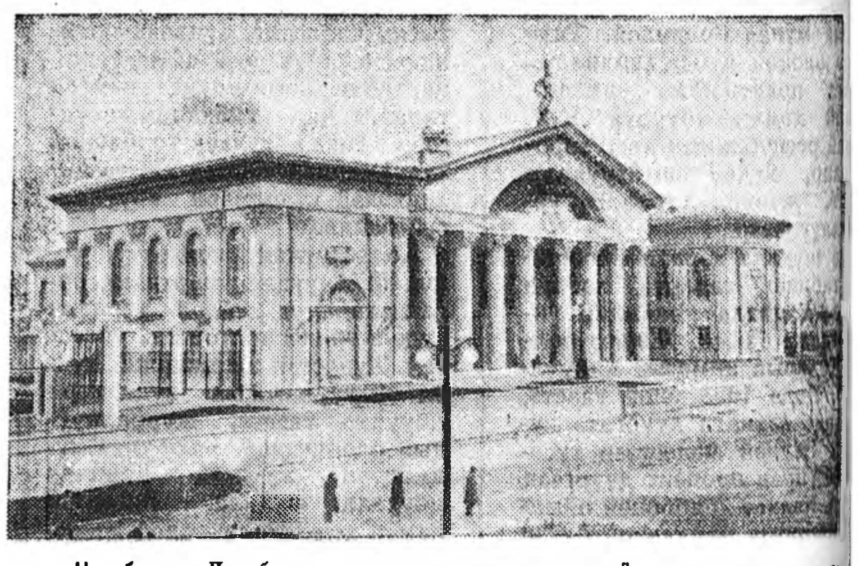
И. Петров.

Түрэл орон доторнаһаа

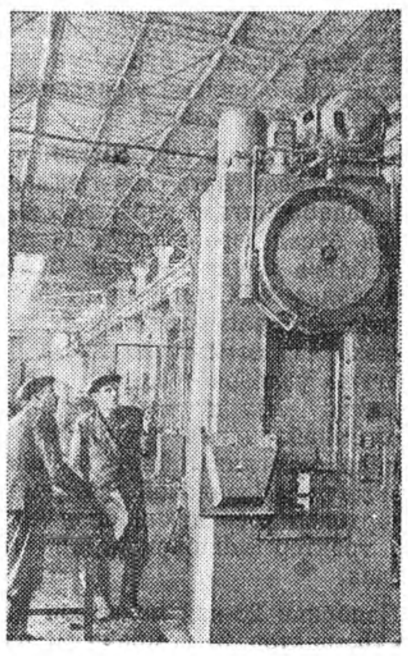
Великолукска область. Нелидовскэ районДО 7-дохи шахта баригдажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: баригдажа байһан 7-дохи шэнэ шахта.

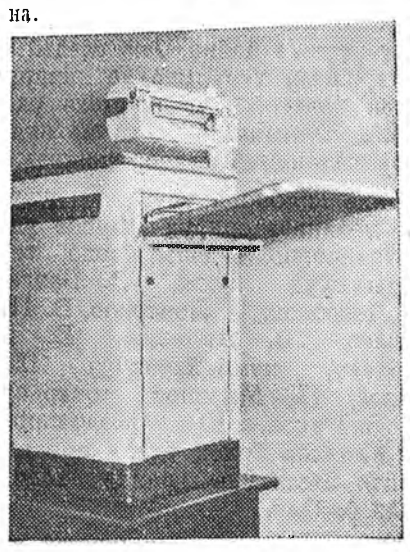
Челябинск. Челябинска металлургическа заводой хүдэлмэришэдтэ зо... рюулагдан металлургическа районДО Культурын ордон баригдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: культурын шэнэ ордон.

Алтайн хизаар. Механическа прессүүдые бүтээн гаргадаг Барнаулай завод энэ жэлдэ арбан зүйлэй пресс-автомадуудые бүтээн гаргажа эхилбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: туршалгын цехын начальник И. А. Ионин (зүүн гарһаа), мастер В. В. Некрасов «КА-044» маркын зууи тоннын шэнэ пресс-автомадые хаража байна.

Москва городой инструментальна завод «СММ-2,5» маркын хубсаһа угаадаг шэнэ машинануудые бүтээн гаргажа эхилбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хубсаһа угаадаг шэнэ машина.

ТАСС-эй фотохронико.

Иимээр байжа болохогүй

Торниин аймагай «Улаан Тори» колхозой правлени, партийна орга... заци малшадай ажалай, ажаһуудалай эрилтэнүүдые хангаха гэжэ оро... доногүй. Эндэхи зарим малшадай байрань уйтан, хүйтэн. Кино, концерт үсөөн харана, лекци хөөрэлдөө саг соогоо шагнанагүй.

Тус колхозой ажахын гол һалбаринь мал ажал юм. Олзо доходынь барагсаан шахуу энэ һалбариһаа ородог. Гэбэшье, колхозой правлени мал ажалаа ашагтайгаар хүгжөөхэ асуудалда анхаралаа багаар хандуулна.

Мал ажалай хүгжэлтые шиидхэгшэ малшад тухай, тэдэнэрэй культурна эрилтэнүүдые саг болзор соонь хангаха тухай юун хэгдэнэб? Мүнөө малай үбэлжэлгын үедэ ямар хүдэлмэри ябуулагданаб гэжэ харахада хэгдэһэн өөдтэй юумэн байхагүй. Малшадынь үбэлжөөндэ буухадаа, түхеэрэгдээ-бэлдэгдээгүй байрада ороһон байха юм. Сагаадагдаагүй уйтан гэрнүүдтэ малшадынь байна. Гадна, тугалай байрын бэлэн болоогүй дээрэһээ зарим һаалишад тугалаа гэртээ байлгана. Номтын, Шулуутайн гүүртэдэ иимэ байдалтай.

Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Бадмажапов партийна организациин секретарь нүхэр Ванданов гэгшэд колхознигуудай эрилтые хангаха гэжэ хүсэд оролдоногүй.

Дээдэ Тори нютагта 5 багшатай 2 эхин һургуули, 2 хүдэлмэрилэгшэдтэй медицинскэ пункт, колхозой зоотехнигууд болон агрономууд, сомоной Совет, хүдөөгэй клуб, библиотекэ гэхэ мэтэ бии. Хүдөө нютагта, илангаяа гансахан колхоз дээрэ, иимэ олон интеллигентнэр байхадаа культурна ямаршье хүдэлмэри хэжэ шадаха бшуу. Гэбэшье, ойлгууламжын, политическэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри тус колхозой малшадай дунда тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Малшад элидхэл, лекци, хөөрэлдөө үнинэй дуулаагүй. Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд гүүртэ, отарануудаар ябахадаа ниитэ-ойлгууламжын, политическэ хүдэлмэри хэнэгүй.

Малшад кино, концерт үнихэнэй хараагүй байна. Аймагай культурын таһаг, тэрэнэй нютагуудтахи хүдэлмэрилэгшэд энэ шухала хүдэлмэрие эмхидхэхэ тухайда һаналаа табинагүй. Гүүртэ, отар... даар ябахада плаката, лозун... мор. Мүн шатар, дам гэжэ би... гүй. Центрһээ холуур байдаг ... шад Совет орон дотор, хилын... на боложо байһан шэнэ һони... саг соонь дууладаггүй байна ... Юундэб гэхэдэ, радиоприем... тэндэ байхагүй. Газетэ, журнал... соогоо абаашагданагүй.

Мал ажалай фермэнүүд дээ... нэгэшье улаан булан үгы, ... булан эмхидхэхэ тухайда ... хүтэлбэрилэгшэд хэлсэдэгшье ... бодото дээрэнь бэелүүлнэгүй. ... дэл библиотекэ эмхидхэһэн ... тэй аад, тэрэнээ малшадта ... шаагүй байшоо. Агитаторну... зохихо хүдэлмэри ябуул... Колхозой партийна организаци... хүниие агитатор болгон том... аад, тэдэнэй хүдэлмэрие хүт... рилнэгүй гэхэдэ болохо. Га... хамта, тэдэ агитаторнуудынь б... даа хүтэлбэрилхы тушаалтай ... нүүд байха юм. Юундэшьеб, б... нар, медицинскэ хүдэлмэрил... агитатор болгогдоогүй гээшэб... ра, гүүртэнүүд дээгүүр мал... ажалай дүн харуулһан хуу... нууд, «дайшалхы хуудаһан», ... ни» гаргагданагүй.

Колхозой партийна эхин орга... заци малшадай дунда социали... ческэ мүрысөө һулаар эмхидх...

Энэ жэлэй түрүүшын 10 һара... үнеэн бүриһөө оройдоол 600-... литр һүн һаагдаа. Мүнөө жэл... ниин бүриһөө дунда зэргээр 2 ки... граммшье хүрэхэгүй нооһон ха... лагдаа.

Аймагай эд хэрэглэгшэдэй ... пераци, тэрэнэй сельпогой маг... малшадта эд бараа худалд... мууса эмхидхэнэ. Автолавка ер... нэрэтэй аад, олонхи малшадт... рагдадаггүй байна. Мүн сельп... магазинай наймаалагша гүү... отарануудаар ябадаггүй зан... тай.

Э. Бра...
Н. Цыбе...

КОММУНИЗМ БАЙГУУЛГАДА ХЭБЛЭЛЭЙ ҮҮРГЫЕ УЛАМ ЕХЭ БОЛГОХО

☆

(Ноябриин 28-най „Правдын“ түрүү бэшэг)

☆ ☆

Һүүлэй үедэ советскэ хэблэл Коммунистическэ партиин ленинскэ генеральна хараа шугамай түлөө тэмсэжэ, шэнэ ехэ дүй дүршэлтэй болоо. КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые ойлгуулан дэлгэрүүлхэ талаар, эдэ түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ олониитэ хүдэлмэришэн ангиие, колхозно таряашадые, советскэ интеллигенциие элсүүлхэ талаар газетэ, журналнууд ехэ хүдэлмэри хээ. Коллективнэ агитатор, пропагандист, эмхидхэгшэ болодог хэблэлэй үүргэнь илангаяа промышленность ба барилга хүтэлбэрилгые шэнэдхэн табиха тухай асуудалай бүхы арадай дунда зүбшэн хэлсэгдэхэ үедэ эли тодоор харагдаа. Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 40 жэлэй ойдо зорюулагдажа, газетэ, журналнуудта удха түгэлдэр, һайһайн материалнууд олоор хэблэгдээ. Манай орон дотор социализмын илаһан бүхэдэлхэйн түүхэтэ илалтануудые, дэлхэйн хүсэн түгэлдэр социалистическэ лагерьта ородог бүхы оронуудай илаһан амжалтануудые тэдэ материалнууд харуулаа.

Мүнөө үедэ советскэ хэблэлэй үмэнэ харюусалгатай, шэнэ шэнэ зорилгонууд табигдаад байна. Тэдэ зорилгонууд бүхы арадай зүгһөө һайшаагдаһан СССР-эй Верховно Соведэй ойн баярай сессиин материалнуудһаа, социалистическэ оронуудай коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай Зүблөөнэй Деклараци, коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй 64 партинуудай түлөөлэгшэдэй Зүблөөн дээрэ баталагдаһан Эб найрамдалай Манифест мэтын угаа шухала документнүүдһээ үндэһэлэн гарана.

СССР-эй Верховно Соведэй ойн баярай сесси дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэл дотор Совет засагай хүгжэлтын 40 жэлэй дүн гаргагданхай, коммунизмын замаар манай ороной саашадаа дабшаха зориг бадаруулма холын хараа бодол харуулагданхай. Тон шухала зүйлэй продукци бүтээлгын мүнөө үеын хэмжээнэй талаар Советскэ Союз ойрын 15 жэл соо эгээл хүгжэнги капиталистическэ орон байгаа. Америкын Холбоото Штадуудые хүсэхэһөө байтагай, ахижа гараха байна гэжэ баримтанууд дээрэһээ харагдана. Энээнэй тулада совет арадай зохёон байгуулхы бүхы хүсые горьтой ехээр эршэдхэхэ, социалистическэ ажахы доторхи шэнэ шэнэ арга боломжонуудые элсүүлхэ хэрэгтэй байһаниинь ойлгоеотой. Советскэ хэблэл ехэ юумэ хэхэ зорилготой байна. Советскэ хэблэл хадаа коммунистическэ партиин үнэн сэхэ туһалагшань, тэрэнэй агууехэ үзэл сурталые нэбтэрүүлэгшэнь байгаа, байнашье.

Манай хэблэл СССР-эй Верховно Соведэй ойн баярай сессиин документнүүдые үргэнөөр ойлгуулан дэлгэрүүлхэ, Коммунистическэ партиин табиһан гүн ехэ шэнэ зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө бүгэдэарадай тэмсэлые дайшалхы ёһоор эмхидхэхэ зэргэтэй. Олохон газетэнүүд угаа шухала энэ хүдэлмэреэ хэжэ эхилэнхэй. Жэшээнь, «Правда Украины» газетэ украинска геологуудай олоһон зүйлнүүд тухай (Кременчугай түмэрэй рудагай уурхай тухай, Полтавска ба Харьковска областьнуудта нефть олдоһон тухай), Донбасста комсомольско шахтануудай баригдажа байһан тухай, гэр байра барихадаа Ждановска металлургнуудай олоһон онол арга тухай удха түгэс материалнуудые толилоо. Промышленность ба барилга хүтэлбэрилгые шэнэдхэн табиха асуудалай бүхы арадай зүгһөө зүбшэн хэлсэгдэхэ үедэ ажалшадай оруулһан дурадхалнуудай ямараар дүүргэгдэжэ байһан тухай һонирхолтой зүйлнүүдые «Советская Латвия» газетэ толилоо.

Теэд эдэ бүгэдэнь имагтал түрүүшын алхам болоно. Олонхи газетэнүүдтэ, тэдэнэй тоодо олонхи республиканска газетэнүүдтэ Коммунистическэ партиин табиһан шэнэ зорилгонуудые нютагай жэшээ баримтанууд дээрэһээ абажа, ойлгосотой тодоор тайлбарилһан пропагандистска статьянууд толилогдоногүй. Ажабайдалһаа, коммунизм байгуулгын бодото практикаһаа таһаранги байха, тодорхой материалнуудые шашаг хооһон үгэнүүдээр һэлгэхэ, хэзээ заяанай мэдээжэ болоһон юумэнүүдые дабтажал байха ябадал мэтын хэблэлэй пропагандада бии байгаа дутагдалнуудые эрид шууд зайсуулха шухала.

Нютагай дүй дүршэл сооһоо эгээн һайнииень наринаар шэлэжэ абаха гээшэ, өөһэдынгөө предприятинуудай, барилгануудай, колхозуудай арга боломжонуудые ба резервнүүдые социалистическэ мүрысөөнэй түрүүшүүлэй хайшан гээд элирүүлэн хэрэглэжэ байһан тухайда бодото жэшээнүүд дээрэһээ абажа харуулха гээшэ гол шухала зорилго болоно. **«Экономикыел бүри ехээр харуулха хэрэгтэй»** гэһэн гол эрилтэ манай газетэнүүдэй урда В. И. Ленин табидаг һэн. Тиихэ зуураа, «юрэнхыгөөр» бодомжолгын удхатайгаар бэшэ, харин «шэнэ байдал үнэхөөрөө зохёолгын бодото баримтануудые суглуулха, **нарин нягтаар шалгаха,** үзэхэ удхатайгаар» бидэндэ экономико хэрэгтэй гэжэ В. И. Ленин айхабтар тодоор тайлбарилан хэлэдэг һэн.

Энээн тухайда дахин дахин һайса һануулха хэрэгтэй. Юундэб гэхэдэ, зарим газетэнүүд шэнэ, түрүү дүй дүршэлэй шухала шухала зүйлнүүдые анхаралтайгаар, наринаар бэдэрэн оложо, үргэнөөр, шадамар бэрхээр харуулан ойлгуулха, олониитэ зоной дунда тэрэ дүй дүршэлэй дэлгэрүүлэгдэхэ хэрэгые туйлаха гэһэн эгээн шухала уялгаяа мартаад, юрэнхы удхатай материалнуудые үшөөл хэрэглэһээр байна. Жэшээ болгон «Советская Белоруссия» газетые абаад үзээбди. Энэ газетэ СССР-эй Верховно Соведэй ойн баярай сессиин һүүлээр профсоюзуудай хүдэлмэридэ, могилевско металлургнуудай үдэр бүриин ажал хүдэлмэридэ зорюулагдаһан хуудаһануудые толилоо. Тэндэнь һонирхолтой асуудалнууд табигдаһаншье һаа, удхын талаар ехэхэн дутагдалтай байна. Олонхи материалнуудынь юрэнхы үгэнүүдээр, халирхайгаар бэшээтэй, харин профсоюзна организацинуудай хүдэлмэриин бодото дүй дүршэл тухай тэндэнь бэшэгдээгүй шахуу. Могилевско металлургнуудай ямар арга боломжонуудые элирүүлэн олоод, тэдэнээ хайшан гэжэ хэрэглэжэ байһан тухай тэндэнь багаар хэлэгдэнэ. Теэд уншагшадые энэл асуудал эгээн түрүүн һонирхуулна ха юм.

Социалистическэ ба капиталистическэ системэнүүдээр амгалан ёһоор экономическа мүрысөө хэхэдэ шиидхэхы удхашанартай промышленностиин тон шухала һалбаринууд СССР-эй Верховно Соведэй ойн баярай сесси дээрэ нэрлэгдэн хэлэгдэһэн байгаа. Тиимэһээ хэблэлшье тэдэ һалбаринуудта угаа ехэ анхарал табиха ёһотой, тэдэнэй хүдэлмэри ниитэ зоной үдэр бүриин шанга хиналтада абтаха зэргэтэй. Энээние зарим газетэнүүд мартана. Жэшээлбэл, «Казахстанская правда» металлургнуудай, нүүрһэшэдэй, геолого-разведчигүүдэй, горнорудна промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй, шэнэ предприятинуудые баригшадай хүдэлмэри тухай һүүлэй үедэ үсөөн бэшэнэ. Азербайджанска ССР-эй хүндэ индустриин гол һалбари бологшо нефтяной промышленностьда «Бакинский Рабочий» газетэ анхаралаа багаар табина. Верховно Соведэй ойн баярай сесси социалистическэ мүрысөөндэ шэнэ амжалта туйлахыень бүхы ажалшадые уряалаа. Теэд зарим газетэнүүд бүгэдэарадай социалистическэ мүрысөөнэй ябасые һонигүйгөөр харуулна.

Коммунизм байгуулгын мүнөөнэй шатада партиин табиһан агууехэ зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө тэмсэл хадаа миил саг зуурын кампани бэшэ, харин дутын жэлнүүдтэ советскэ бүхы хэблэлэй хэхэ хүдэлмэриинь программа мүн. Энэ программа бэелүүлхын тулада хэблэлэй хүдэлмэришэд барандаа зохёон байгуулха үүсхэл эдэбхеэ ехээр гаргаха, эмхитэй һайнаар, зорилго түгэлдэрөөр хүдэлмэрилхэ, оло... тэ зонтой советскэ хэблэлэй хо... барисаае саашадань бэхижү... рабселькорнуудай хүдэлөөе ал... лохоор үргэдхэн дэлгэрүүлхэ, з... тэй.

Олониитэ зониие коммунист... кэ ушар ёһо мэдэдэг бай... хүмүүжүүлхэ гээшэ пар... Совет гүрэнэй ажал-ябуу... нэгэн гол шухала шэглэл ... лоно. Манай хэблэл идеол... асуудалнуудта анхаралаа тон ... табидаг болохо, марксистско-л... скэ теориие эсэшэ сусаша... дэлгэрүүлхэ, литература, иск... вын, наука, культурын асууда... дые улам үргэнөөр харуулха, ... жуазна идеологиин ямаршье ... дэлнүүдэй гараа һаа эрид шууд... сэхэ ёһотой. Литература бол... кусствын ажал-ябуулагшадые ... ветскэ интеллигенциин бүхы ... дуудай түлөөлэгшэдые газетэ, ... налнуудтаа саг үргэлжэ хабаа... жа, тэдэнэй туһаламжаар твор... тон шухала асуудалнуудые та... болоол һаа, советскэ хэблэл... эгээн шухала уялгаяа амжал... гаар бэелүүлжэ шадаха байна.

Айхабтар шухала шэнэ зор... нуудые Коммунистическэ пар... табяад байхада, советскэ ... коллективнэ дүлэтэ пропаг... ба агитатор, олониитэ зоной ... шалхы эмхидхэлшэ байһан ү... нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлх... гатай.

Манай большевистскэ хэб... үгэнь олон миллион советск... нүүдые коммунизм байгуулгын ... нэ шэнэ илалтануудта эл... улам шангаар соностон дуу... байг лэ!

РЕДАКЦИДА НЭГЭ ҮДЭР ЕРЭҺЭН БЭШЭГҮҮДҺЭЭ

☆ ☆

С. АНГАБАЕВ

Түгнын талада

...үргэн тала дээрэ
...нхеэ гаража ерэбэб.
...үргэн тала дээрэ
...шад, хүдэлмэришэдтэйнь
танилсабаб.
...үргэн талын
...шад мүнөө бултадаа
...хүсэеэ хайрлангүй
...бэлигээ гаргажа,
...эндэ байгаагүй
...ехэ амжалта
...а байна — харааб.

һү, тоһо, мяханай
Хүн бүхэндэ хүртэсын түлөө
Америкын штадуудые хүсэжэ,
Ахяад гарахань лабтай.
Түгнын үргэн тала дээрэ
Тэнгэри сэлмэг, һайхан даа.
Тэндэхиин хүнүүд бултадаа
Сэдьхэл зүрхэндөө һайхан даа.
Түгнын һайхан таланууд
Тарян далайда умбыт.
Түрүү хүнүүдээрээ олошоржо,
Жэлһээ жэлдэ байгыт.

Г. ЧИМИТОВ

Бэсүүрэй Шэбэртэ

...дабаанһаа буухада,
...лаараа толордог,
...олон үйлсэтэй,
...шуһан гүйсэтэй.

...жам нютаг бии — Шэбэртэ
...аан Хадын эбэртэ.

...дабһатай газартай,
...сэбэр агаартай,
...а шугы шэбэртэй,
...аршаан элбэгтэй.
...жам нютаг бии — Шэбэртэ
...аан Хадын эбэртэ.

Табан хушуу малаараа
Таримал шэниисэ талхаараа
Суутай Бэсүүрэй хойморто
Суудал табиһан совхозтой

Уужам нютаг бии — Шэбэртэ
Улаан Хадын эбэртэ.

Тойбо, бэрхэшээлһээ сухарихагүй
Тойронгүй, дабаха хабатай,
Хүдэлмэри ажалда тунхарихагүй
Хүдэр хүбүүд, басагадтай

Уужам нютаг бии — Шэбэртэ
Улаан Хадын эбэртэ.

Ажалша бэрхэ гахайшан

...ажахыда ...хүдэлхэ ту... ...рти, прави... ...н уряа ...ю гараа бэ... ...э жэл горо... предприяти... колхозууд, ...удта, МТС- хүдэлхэеэ ...хүн гараа ...нэй дунда ...н мяха ...н комби... хүдэлмэри... ...хаил Федо... Тимофеев ...гаа. Энэ нү... бүлэнэртэеэ Иволгын ай... Сталинай нэ... ...э колхоздо ... оноһон ... колхозойхид нүхэр Тимо... бүлые ехэ халуунаар угтаа

...шээр энэ нүхэр элдэб хү... ...дэ ябадаг байһанаа, һүүл... ...эгдэхи бригадын гахайн ...даагшаар табигдаа һэн. ...энэ фермэ гахай шахадаг ...ой. Нүхэр Тимофеев үглөө... ...ранхыһаа үдэшын бүрэнхы ...эндэ хүдэлдэг. Энэ ажал... ...э хүнэй хүдэлмэридэ һам... ..., Геннадий Борис гэжэ хү... ...туһалалсадаг юм.

Михаил Федорович фермэдэ ерэһэнһээ хойшо эндэхи ажал өөдэнь татаа, байра хоройень хуу шэнэлээ, тэжээл буйлуулха кухни заһаа. Иигэжэ гахайн мяха ехээр абахын тулада ехэ оролдолго гаргаа юм. Энээнэй ашаар энэ гахайшан ехэ амжалта туйлаа. Толгой бүхэниинь 90 килограмм болотор шахаад, 141 гахай гүрэндэ тушаагаа. Гахайн мяха ехээр абаһанай түлөө нүхэр Тимофеев ВСХВ-гэй бага мүнгэн медаляар шагнагдаһан байна. Эндэ һаяшаг энэ түрүү гахайшан партиин гэшүүндэ кандидат болоо. Коммунистын нангин үүргые һайнаар дүүргэжэ шадаха байха.

Агууехэ Октябриин 40 жэлэй ойтой дашарамдуулан нүхэр Тимофеев БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа.

Вл. Базаров.

...нэн бүриһөө 2100 литр һү һааба

...андра Кузнецова 12-дохи ...һаалишанаар хүдэлжэ ябана. ...ю энэ һаалишан үнеэн бүри... ...2 литр һү һаагаа һэн. Энэ ...анай хүдэлжэ байһан «Ги... ...колхозой фермэ һаалишадай ...ю үүсхэгшэ болоо бэлэй. Тии... ...Александра Кузнецова энэ ...үнеэн бүриһөө 2 мянган литр ...а уялга абаа һэн. Энээнээ ...ын тулада энэ һаалишан ...гүй ехэ оролдолго, хүсэл гар... ... Үнеэдээ ами аминдань ...лдэг болохоһоо эхилээд, ...умэ хэһэн байна.

...ишан Кузнецовагай гарга... ...олдолго дэмы хосороогүй. ...үнеэн бүриһөө 2100 литр һү ... Тиихэдэ СССР-эй Верховно ... Хандалгада харюу болгон ...лга абаа. Жэлэй эсэс боло... ...эн бүриһөө хамта дээрээ ...итр гэхэ гү, али үшөө нэмэжэ ...р һү һаахаб гэжэ һаяхан мэ...

...рбээ манай эндэхи үнеэдые ...эдеэлүүлээ һаа, жэл соо... ...0 литр хүрэтэр һү үгэхэ,— ...хэр Кузнецова хөөрэнэ.

...шан Александра Кузнецова... ...лдэг 1-дэхи фермэ Мухар... ...игээ аймаг дотор магтаалта ...раа суурхажа, түрүү зэргэдэ

М. Фалилеев.

☆ ☆

Манай газетын редакцида үдэр бүри олон бэшэгүүд орожо байдаг. Бурят-Монголой ажалшад советскэ бүхы хүнүүдтэл адли эдэ үдэрнүүдтэ социалистическэ оронуудай коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэнэрэй Зүблөөнэй Декларацитай, эб найрамдалай Манифесттэй танилсажа байһан тухайгаа бэшэнэ. Хүдөөгэй, хото городуудай ажалшад арадай сүүдтэ һунгалтада бэлэдхэжэ байһан тухайгаа, мүн бусадшье асуудалаар редакцида бэшэнэ, ажал хүдэлмэридэнь гараһан дутагдал тухай мэдээсэнэ.

СССР-эй Верховно Соведэй ойн баярай сессиин Хандалгатай танилсаад, шэнэ уялга абаһан тухайгаа ажалшад хүдөөһөө бэшэнэд.

Ноябрь һарын һүүлэй нэгэ үдэр редакцида ороһон бэшэгүүдэй зариманиинь энэ хуудаһанда толилогдобо. Элдэбын мэргэжэлтэй хүнүүд редакцида бэшэдэг юм. һаалишад, малшад, хонишод, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, хүдэлмэришэд, соёл культурын хүдэлмэрилэгшэд, һурагшад, студентнүүд — булта эдэнэр ниитын хэрэгтэ һанаагаа зобоһондоо ямар нэгэн шухала асуудалаар редакцида бэшэдэг. Эдээнэй олонхинь газетэдэ толилогдодог, бэшэнүүдээрнь хэмжээ абхуулагдадаг байна.

Энэ үдэр ороһон бэшэгүүдэй нүгөө зариманиинь газетэдэ һаяар гаргагдахаар бэлдэгдээ. Энээнэй урда тээ газетэдэ толилогдоһон шүүмжэлхы статьянуудаар хэмжээ абтаһан тухай хэдэн харюунууд аймагуудһаа абтаа.

☆ ☆

Бидэнэрэй баяр

Түрэл партиимнай анхарал оролдолгын аша үрөөр интернат-һургуули энэ жэлдэ Кяхтада нээгдэбэ. Энэ һургуулида республикын аймагуудһаа, хүршэ областьнууд, национальна округуудһаа үхибүүд ерэжэ һурана. Интернат-һургуули элдэб хэрэгсэлнүүдээр хүсэд хангагданхай. Һургуулидамнай янза бүриин кружок бии. Тиимэһээ үхибүүд олон янзын ажал хүдэлмэриин дүй дүршэл олохо аргатай.

Бидэндэ иимэ ехэ анхарал оролдолго хандуулһандань, бидэнэрые иимэ һайханаар хүмүүжүүлһэндэнь Эхэ орондоо, түрэл партидаа халуун баярые хүргэнэбди.

Чимит-Цырен Цыбиков,
Кяхтын интернат-һургуулиин һурагша.

Магазин соонь гуримгүй

Прибайкальска аймагай Первомайска сельпогойхид юумэ худалдан абагшадта ямаршье анхарал табинагүй. Энэ сельпогой магазин ехэнхидээ хаалтатай байдаг. Жэшээнь, ноябриин 19-дэ наймаалагшадай зүблөө татаха гэжэ шиидээд, бүхы магазинуудай наймаалагшадые суглуулаад, бүхэли үдэртөө бариһан байна. Тиихэ зууранъ магазинуудынь хаалтатай байгаа. Гадна, энэ сельпогой магазинуудта эд бараа зөөхэ шэнэ арга нэбтэрүүлэгдэдэггүй, хуушанайнгаа янзаар хүдэлһөөр. Тиимэһээ магазинуудые даагшад, наймаалагшад эд бараа асархын тулада хэдэн хоногоор ябадаг.

Худалдаа наймаанай культура сахигдадаггүй байна. Татаурово гэжэ тосхондохи хүдөөгэй магазинда (даагшань нүхэр Беспрозванных) юумэниинь хаа хаанагүй иишэ тиишэнь хаятай байдаг. Эдихэ юумэнэй зүйл бусад бараатай холёотой хэбтэдэг. Троицко тосхондохи магазинда баһа иимэрхүү. Энэ магазиниие даагша нүхэр Клюшева ариг сэбэрые сахиха, культурна худалдаа наймаа эрхилхэ гэжэ оролдоногүй. Гадна эндэхи ниитын эдеэ хоолойшье предприятинуудта баһа ариг сэбэр сахигдадаггүй байна. Татаурово тосхоной чайнада (даагшань Попова) блюдэнүүдынь үсөөн, витринэдэнь юушье байхагүй. Эндэ нүхэр Харитончик халаадгүйгөөр ажаллана. Столово соонь нюур, гараа угааха газар үгы. Энэ чайна хүдөөгэй магазин хоёр сельпогой правленитэй хаяа хадхама байдаг. Теэд сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Вершинин эдэ бүхы дутагдалаа обёорхоёо болинхой.

Шпалозаводто худалдаа наймаан баһал муугаар эмхидхэгдэнэ. Югово тосхондохи закусочнада баһал эмхи гуримгүй байдаг.

Прибайкалиин аймпотребсоюзай правлени (тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Балаганский) эдэ бүхы дутагдалнуудые усадхажа, ажалшадай эрилтые хүсэдөөр хангахын тулада зохихо хэмжээ абаха уялгатай.

К. Думнов.

Дуулдахаяа болиһон телефон

Нютаг бүхэнһөө ямаршье сагта яаралтайгаар хөөрэлдэхэ хэрэг гарадаг гэжэ хүн бүхэндэ мэдээжэ. Теэд манай Яруунын аймагай колхоз, МТС, эмхи зургаануудай хоорондохи холбоо барисаае ниилүүлдэг телефон хүдэлдэггүй. Жэшээлхэдэ, ноябриин 18, 19, 20-ной үдэрнүүдтэ Үльдиргын сомоной Соведһээ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозтой хөөрэлдэхэ гэжэ эсэтэрээ хонходоод, миин бусаа бэлэйб. Иимэ ушарнууд үдэр бүри үзэгдэнэ.

Аймагай хэлхеэ холбооной конторын начальник нүхэр Разгильдеев энээн тушаа үнинэй мэдэбэшье, хэмжээ абанагүй. Мүн энэ асуудал аймагай Соведэй сесси дээрэ шүүмжэлэгдэһэн байгаа. Энээнэйшье һүүлээр һайжарһан юумэн үгы агша.

Ц. Д. Сультимов.

☆ ☆

Үгэдөө хүрэжэ байна

СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгатай танилсаха зуураа, Кударын аймагай Хамнигадайн МТС-эй механизаторнууд бии байһан арга боломжонуудаа дууһан хэрэглэжэ, хүдэлмэреэ һайжаруулха тухай хөөрэлдэһэн, трактор машинануудай заһабарилгые һайн шанартайгаар, түргэнөөр дүүргэхэ гэжэ шиидэһэн, шэнэ уялга абаһан байна.

Эдэнэр үгэдөө хүрэжэ, абаһан уялгаяа бодотоор бэелүүлжэ эхилээ. Мүнөө энэ МТС-тэ 20 трактор, 22 сеялкэ, 10 плуг, борной болон бусад машина заһагдаа. Тракторай заһабарилга узловой аргаар хэгдэнэ. Узелнууд сооһоо нүхэр Куриваловай хүтэлбэрилдэг узелайхид һайнаар хүдэлмэрилнэ. Мүн түрүү механизаторнууд Богданов, Ескин гэгшэдэй узел магтаалтай һайнаар хүдэлдэг. Гадна тракторист Соковиков, токарь Фомин, түмэршэ дархашуул Зуев, Ефремов болон бусад эдээнһээ гээгдэнэгүй.

Хамнигадайн МТС-эй механизаторнууд мүн харьяата колхозуудайнгаа фермэнүүдтэхи ажал ехэтэй хүдэлмэри оньһожоруулха талаар ехэ юумэ хэнэ. Жэшээнь, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермын нэгэ бригадада дүүжэн харгы тодхоно, тэжээлэй кухни түхеэрнэ. Мүн Ранжуровай, Калининай, Ждановай нэрэмжэтэ колхозуудта иимэ бригаданууд хүдэлнэ.

Машинно-тракторна станциин дирекци механизаторнуудай байра һайжаруулха, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлхэ эрхэ нүхэсэл байгуулха хэрэгтэ һаналаа яһала табина. Мүнөө эндэ машина, тракторай шэнэ мастерской баригдажа дүүргүүтэй байна. Гадна МТС-эй хашаа соо уншалгын залтай библиотекэ, столово баригдажа байна.

Ф. Хандархаев.

Үнеэдые хоёр дахин тугаллуулба

(12 үнеэнһээ 16 тугал абаба)

Закаменай аймагай «Коммунизмын зам» колхозой түрүү һаалишан Гарма Лыгденова ехэхэн дүй дүршэлтэй болонхой. Һүүлшын гурбан жэлэй туршада тугалнуудые эхэһээнь һалгаажа тэнжээхэ шэнэ арга хэрэглэһэнэй ашаар, һү һаалгаар колхоз соогоо түрүүлжэ ябадаг болоо.

Нүхэр Лыгденова даалгагдаһан үнеэн бүриһөө 1700 литр һү һааха уялга абаһан байгаа. Мүнөө тэрэнээ 1600 литртэ хүргөөд байна. Ашаг шэмыень дээшэлүүлхын түлөө үнеэдые зоотехническэ заабариин ёһоор, харууһална, эдеэлүүлнэ, зүбөөр һаана. Тиихэдэ тугаллаха үнеэдые саг болзортонь шэргээжэ, тусгаар нормо табиха, тугаллаһан хойнонь харууһыень зүбөөр эмхидхэхэ тухай тон ехэ хүдэлмэри хэдэг юм.

Үнеэдые һубайруулхагүйн тула ехэ оролдолго гаргадаг. Энэ жэлэй январь һарада тугаллаһан үнеэдые хорёод хонуулаад ороондо оруулһан байна. Тиигэжэ октябрь һарада 4 үнеэдые хоёрдохёо тугаллуулба. Тиигэжэ Гарма Лыгденова жэлэй туршада 12 үнеэнһээ 16 тугал абаад, бүрин бүтэнөөр тэнжээжэ байнхай.

Колхозой түрүү һаалишадай нэгэн эбэртэ бодо малай тоо толгойе олошоруулхын тулада иигэжэ тэмсэнэ.

Д. Аюшеев.

☆ ☆

Нүхэр Загалюгай хүтэлбэрилдэг почтальонуудай бригада Улан-Удын почтын түрүү бригада юм. Энэ бригада октябрь, ноябрь һарануудай дүнгүүдээр дамжуулгын вымпелдэ хүртэнхэй. Мария Ивановна Загалюк өөрыгөө даабари һара бүри 110 процентһээ бага бэшээр дүүргэнэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Загалюк.

АБАҺАН УЯЛГАЯА ДҮҮРГЭЭБ

Һү, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые ойрын жэлнүүдэй туршада хүсэхэ тушаа гүрэн түрын удхашанартай асари ехэ зорилго парти, правительствомнай арадайнгаа үмэнэ табяа. Энэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ өөрынгөө ажалай хубитые оруулхые үнэн зүрхэнһөө оролдон малшан бүхэн урма зоригтойгоор ажаллана.

Би колхозой мал ажалда хүдэлһөөр тиимэшье үнинэй бэшэб. Энэ жэл түрүүшынхээ һаалишан болооб. Тиимэһээ ажалай дүй дүршэл багатай, элдэб бэрхэшээлнүүдтэй ушардаг байгааб. Тиибэшье, зоригоо хухарангүй, зүрхэтэйгөөр хам оролсоо һэм. Сугтаа хүдэлмэрилдэг нүхэдни намда туһалаа. Мүн колхозоймнай зоотехник Нина Белоусова ехэ туһа хүргөө юм. Тэрэнэй ашаар **даажа харууһалһан 15 үнеэдэйнгээ тус бүриһөөнь тугал абажа, эхэһээнь һалгаажа түлжүүлээб.** Тиигээд **январиин нэгэнһээ ноябриин 10 болотор үнеэн бүриһөө 2061 литр һү һаажа, абаһан уялгаяа дүүргээб.** Ажал хүдэлмэридөө түрүү онол аргые хэрэглэжэ, зоотехническэ эрдэм ухаанай заабари, һургаалые сахихадаа зориһондоо хүрэгдэхэл байна. Зүгөөр ямаршье ажал оролдолгын лэ хүсэн юм ааб даа. Манай «Улаан Одон» колхозой правлени үнеэдһээ һү ехээр һаадаг болохын түлөө яһала оролдодог, арга нүхэсэл байгуулдаг болонхой.

Мүнөө манай фермын үнеэд бэлшээриһээ болюулагдажа бултадаа дулаан байрада оронхой, уяада байлгагдажа һаалгана. Булта зүбшэжэ зоотехнигэй табиһан тусхай гуримаар бидэ үнеэдээ харууһална, эдеэлүүлнэбди. Ашаг шэмэ үгэһэнэйнь зэргээр, бэеынь хэмжүүрые, ямар тэжээлдэ онсо дуратайень хараадаа абалсажа үнеэдтэ эдюулхэ нормо табинабди. Жэшээнь, мүнөө үедэ үдэртөө үнеэн бүридэ 5—6 килограмм зелёнко, 25—30 килограмм силос, литр һүн бүхэндэ 300 грамм татаһан ячмень үгэнэбди. Талха тарянай зүйл уһанда холижо эһээгээд, бүлеэхэн уһатайгаар уулгадагбди. Һаядаа үнеэн бүридэ үдэртөө үшөө 2—3 килограмм үбһэ үгэжэ захалаабди.

Фермэдэмнай ажалай гурим табигданхай. Тэрэнэй ёһоор үглөөнэй 5 часта һаалишад ерэжэ, үнеэдтээ зелёнко, үбһэ холижо үгөөд, үнеэдэйнгээ хэбтэри сэбэрлэдэг юм. Тиигээд 5 часһаа үнгэржэ байхада үглөөнэйнгөө һаам эхилжэ, 7 час 10 минута болотор дүүргээд үнеэдтээ силос асаржа үгэдэгбди. Зүгөөр, үдэр соо үгтэхэ 25 — 30 килограмм силос хоёр таһалжа үгтэдэг.

Үнеэднай силосээ эдеэд үглөөнэй арбан час болотор амарна. Энэ үедэ бидэшье амараад, арбан часһаа фермэдээ, хүдэлмэрилнэбди. Силосээ асарха, үнеэдэйнгээ бүхы байра сэбэрлэхэ, нарай тугалнуудаа эрьехэ, эдеэлүүлхэ гэхэ мэтын хүдэлмэри хэдэгбди. Удаань, үдын 12 часһаа 2 час болотор үнеэдээ газаа, сэбэр агаарта ябуулангаа гол абаашажа уһалнабди. Һүүлээрнь асаржа, силосээ эдюулһэнэй удаа байд гээд, уһанда зуураһан концентрадаа уулганабди. Тиигээд 3 час 25 минутаһаа 5 час 45 минута болотор үдэшынгөө һаам хэжэ дүүргээд, бүдүүн тэжээл хонолгодонь үгэһэнэй һүүлээр, байра байраданъ үнеэдээ уядагбди. Эхэһээ һалгаажа түлжүүлхэ тугалнуудаа һаалишад 20 хоногто харууһалаад, тусхай тугалшанда тушаажа үгэдэг. Иигэжэ хүдэлмэрилхэдөө фермэ дээрээ хэдэг ажалнай үдэртөө 8 часһаа үлүү үргэлжэлдэггүй юм.

Үбһэ тэжээлнай газаамнай шэрэгдэнхэй, нүхэн сооһоо силос гаргаха хүдэлмэри оньһожоруулагданхай. Тиимэһээ һаалишад амархашье сүлөөтэй, үдэшэндөө колхозойнгоо клубта кино хараха, библиотекэдэ газетэ, ном уншаха аргатай байдаг.

Мүнөө Советскэ Союзай арадта хандаһан СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгатай танилсаад байхадаа улам һайнаар ажаллаха хүсэл зориг түрэнэ. Мүнөө үбэлжэлгэеэ эмхитэй һайнаар үнгэргэжэ, үбэлэй һаранuудта үнеэн бүриһөө хахад пүүдһээ бага бэшэ һү һаахые оролдоноб. Минии үнеэд сооһоо эрхимдээ 15—17 литр һү үгэдэг «Ухаа эреэгшэн», «Хара эреэгшэн», «Улаалзай» гэжэ үнеэдни мүнөөшье үдэртөө 8—9 литр хүрэтэр һү үгэнэ.

Жэлэй дүүрэтэр үнеэн бүриһөө үшөө 250 — 300 литр һү һаажа, дунда зэргээр үнеэн бүриһөө жэл соо 2350 литр һү һааха гэжэ шиидээб. Мүн 1958 ондо үнеэн бүриһөө 2700 литрһээ бага бэшэ һү һааха социалистическэ уялга абанаб.

Мүн баһа намтай хамта хүдэлмэрилдэг һаалишад Долгор Арьянова, Нина Ушакова, Антонина Белова ба бусад абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Һама Доржиева,
Хорнин аймагай «Улаан Одон» колхозой һаалишан.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

Заиграйнхид һү юундэ багаар һаадаг болооб

Иимэ гаршагтай статья манай газетын ноябриин 15-ай номерто толилогдоһон байгаа. Статья соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Аймагай колхозууд малайнгаа байрые хүсэд заһаагүй, задагай зайданаар үбэлые угтаба, мүн эндэ үнеэдэй эдеэлүүлгэ, уһалалгада анхарал табигданагүй, энээнһээ болоожо һү һаалгань доошолно...» гэхэ мэтэ.

— Статья соо хэлэгдэһэн баримтанууд шалгалтаар тодороо,—гэжэ КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Петров манай редакцида мэдээсэнэ.

«Ленинэй (Хуушан Бэрээн), Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд КПСС-эй айкомой бюро дээрэ абаһан уялгануудаа ямараар дүүргэжэ байһан тухайгаа тоосоһон байна. Тиихэдэ тэдэнэй ажалда бии байгаа дутуу дундануд тухай айкомой зүгһөө заагдаа. Энээнһээ гадна, һү һаалгые дээшэлүүлхын, малай харууһа һайжаруулхын тула КПСС-эй айкомой партийна эдэбхитэд колхозуудта эльгээгдэнхэй», гэжэ тэндэһээ мэдээсэнэ.

Мархайн аша Тархай

„Тарган—табан хоногой“

Хүндэтэ Тархай!

Хориин аймагай «Красный партизан» колхозой хүтэлбэрилэгшэд (түрүүлэгшэнь нүхэр Козлов, парторганизациинь секретарь нүхэр Белоусов) «үнеэн дэлэнтэй, дэлэн хүхэтэй, хүхэнь һүтэй байдаг. Хүхые шобторжол байха хэрэгтэй, һүн шожогоножол байха ёһотой» гэжэ ойлгошонхой ха. Үлэсэһэн, даараһан үнеэд хожордог гэжэ тэдэ хүтэлбэрилэгшэд мэдэнэгүй гээшэ ха. Этигэнэгүй гүт? Баримтануудые бад байса, балшыса харуулхада этигэхысэ этигээд, гайхаһандаа шэлээ маажаха байхат. Энэ колхоз малай үбэлжэлгын эхилһэнһээ хойшо һү һаалгаяа эрид ехээр доошолуулаа. Жэшээнь, октябриин түрүүшын 5 хоног соо колхоз бүхыдөө 1303 литр һү һааһан байгаа һаа, ноябриин түрүүшын 5 хоног соо оройдоо 460 литр һаагаа. Саашадаа бүри доошолуулһан байна. Энэ үе соо үнеэдэйнь тоо үсөөрөөгүй, харин нэмэһэн байха юм. Теэд ноябриин гараһанһаа хойшо хорёод болотор эндэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр үдэрэй 1—2 литр һүн һаагдажа байба.

Ехэл гайхалтай бэзэ? Саашань таба арбан үгэ хэлэхэлээрни үнеэдэй хожорһоной ушар шалтагаан аржагад гэжэ гараха даа. Зааха хүлеэгты. «Тарган—табан хоногой» гэжэ арад зон хэлсэдэг. Энэ оньһон үгэ «Красный партизан» колхоздо бодотоороо бэелжэ байна. Колхозой үлэсэжэ, дааража, туража эхилһэн үнеэд хэдыхэн хоног соо хожороо. Правлениинь һаамхай үнеэдэй үбэлжэдэг Хүнды гэжэ нютагтахи байрые хожом болотор бэлдээгүй дээрэһээ үнеэдээ ноябриин 10 болотор колхозой центр шадархи зунайнь байрада байлгажа, үдэр бүри 7 километр туужа, үбэлжөөн шадарайнь бэлшээридэ адуулдаг байгаа.

Колхозой үнеэд ноябриин эхеэр бүхэли гурбан хоног һаагдаагүй! Нээрээ, нээрээ! Адуулгашан Шираповай архидаад, ажалдаа гараагүй байхадань үнеэдые бэлшээриһээ саг соонь асаржа байха хүн колхоз соо олдоогүй! Тиимэһээ үнеэд һаагдаагүй. Энэ гурбан үдэр соо колхоз 300 гаран литр һүеэ алдаа, үнеэдынь хэдэн хоног һаалгаагүйһөө боложо, ехээр хожороо, зариманиинь шэргэхэеэ һанашоо.

Үнеэд хүсэд дулаалагдаагүй үбэлэйнгөө байрада абаашагдабашье, хүхэ үбһэ хүндэлэн хазаадүй, бэлшээридэ ябаһаар. Гүүртын газаа үбһэн шэрэгдээдүй. Үбһэ шэрэхэ гэжэ эльгээгдэһэн Яков Подобашин, Виктор Дунаев гэгшэд 6—7 модоной газарһаа табан хоног соо «аяар» хоёр тэргэ үбһэ асараа.

Һаамхай үнеэдһээ байха тугаллажа захалһан үнеэдтээ эдюулхэ һайхан үбһэн, концентрат эндэ байхагүй. Эндэхи силос ноябриин 19-дэ задалагдаад, үнеэдэй хүл доро хаяжа үгтэнэ. 8 һаалишадта шабааһа гаргаха, хохир зөөхэ ори ганса хоорно үгтэнхэй.

Та, Тархай, «ая...яа!» гэбэ ёһотойт. Зүб даа, тиигэнгүй аргатнай үгы! «Ая...яа-гаа» яһалхан шангаар, энэ колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй дуулажа сошомоор хэлэгты! Тиигэбэлтнай тэдэнэр дутагдалаа заһаха, һаалишадтаа, һаажа байһан үнеэдтэнь анхаралтайгаар хандадаг болохо байха.

Д. Дашицыренов.

ҮНЕЭН (хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэндэ):
—**һү ехээр абаха гээ һаа бидэниие дулаан байраар, һайн тэжээлээр гүйсэд хангагты!**

ҺАЙН АЖАЛАЙ АША ҮРЭ

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой Цырен-Бутыд Ачитуевагай бүлын гурбаниинь хониной фермэдэ ажалладаг юм. Тэдэнэр колхозой 750 толгой хонидые харууһалдаг байна. Зундаа эдэ хонидһоо 26,3 центнер нооһо хайшалжа, гүрэндэ тушааһан юм. Ачитуевагай бүлэ энэ жэлдэ 1256 ажалта үдэр олоо. 6 һарын ажалта үдэртөө 4000 түхэриг, 1200 гаран килограмм таряа абаһан юм. Тус колхоздо энэ бүлэдэл адли һайнаар ажалладаг хүнүүд олон байна.

А. Бадмаев.

Спортсменүүдэй вечер

Городой физкультура ба спортын комитет Улан-Удын һайндуранай спортивна обществонуудай түрүү спортсменүүдые суглуулжа, вечер үнгэргэбэ. Эндэ Бурят-Монголой үнинэй спортсменууд Шилин, Бобыкин гэгшэд манай республика дотор спортын хүгжэлтэ тухай һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө. 1923—24 онуудта нэгэшье стадион, спортивна клуб үгы байһан юм. 1923 ондо бүхы Улан-Удэ город соо конькигаар оройдоо 6 хүн наададаг байгаа. Бурят-Монголдо 40 жэлэй турша соо спортын талаар ехэ амжалта туйлагдаа. Мүнөө спортсменүүдэй тоо хэдэн мянга болонхой. Тэрэ тоодо СССР-эй спортын 8 мастер бии. Үгэ хэлэһэнэй удаа физкультура ба спортын республиканска, мүн городской комитедүүдэй шагналнууд тренернүүд, спортсменүүдтэ барюулагдаа. Хамта дээрээ 128 хүн шагналда хүртөө.

Вечерэй түгэсхэлдэ ураНһайханай самодеятельностиин концерт харуулагдаа.

С. Очиров.

Барилдаагаар мүрысөөнэй дүн

Классическа барилдаагаар республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн 2 үдэрэй туршада боложо дүүрэбэ. Үсэд шанга тулалдаанай удаа бүри хүнгэн бэетэйшүүлэй дундаһаа зооветинститудай студент Догдомэ, хүнгэншэг бэетэйшүүлэй дундаһаа — Бальжинимаев (Зооветинститут) гэгшэд шалгаржа, республикын чемпионуудай нэрэзэргэдэ хүртэбэ.

Дундуур хүнгэн бэетэй барилдаашадай хоорондо эрид шууд тулалдаан болоо. Эндэ зооветинститудай студент Халтанов баранһаа хүсэтэй, габшагай байһанаа харуулба. Мүн энэ институдай студент Баранов хоёрдохи һуурида гараа. Хүнгэн бэетэй барилдаашадһаа ой модоной техникумэй студент Власов баранние буляа.

Дундашаг бэетэй 6 барилдаашад чемпионой нэрэзэргын түлөө тэмсээ. Чураков (Онохой) 4 хүниие хаяжа, түрүү һуури эзэлбэ. Астраханцев (ПВЗ) хоёрдохи һуурида гараа.

Дунда бэетэйшүүлһээ Петря (Онохой) бараниие ахин гараад, республикын чемпионой нэрэзэргэдэ хүртэбэ.

Түрүү һуури эзэлһэн спортсменүүдтэ физкультура ба спортын республиканска комитедэй шангууд, дипломууд барюулагдаба.

А. Игумнов.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XII сесси

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 27. (ТАСС). Хэдэ хэдэн комитедүүдэй элидхэлнүүд, тэдэ комитедүүдэй резолюциин проектнүүд Генеральна Ассамблейдэ үсэгэлдэр баталагдаа.

Африкын оронуудта туһаламжа үзүүлхын зорилгоор экономическа комисси байгуулха тухай асуудалые һаяын сессинүүдтэ хаража үзэхэ тухай резолюци баталан абтаба.

Уласхоорондын худалдаа наймаае хизаарлаха тухай резолюци олонхидой дуугаар баталан абтаа.

Иимэ резолюциие баталан абаха гээшэ уласхоорондын худалдаа наймаае үнэн дээрээ бага болгохо гэһэн удхатай юм гэжэ Советскэ Союзай түлөөлэгшэ Г. П. Аркадьев тэмдэглээ.

США-гэй экономиконь доройтон муудана

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 27. (ТАСС). США-гэй экономиконь доройтон муудаха туйлдаа хүрөөд байна гэжэ тоо баримтанууд гэршэлэн харуулна.

Энэ жэлэй ноябрь һарада промышленна үйлэдбэрилгынь хэмжээн доошоо орожо эхилээ. Түмэр замууд дээрэ вагонуудта ашаа тээлгэ нэгэ неделиин турша соо ноябриин 16 хүрэтэр 15 процентээр доошолһон байна. Булад хайлуулга үнгэрэгшэ жэлэй ноябрь һарынхида орходоо 20 процентээр бага болоо. Үнгэрэгшэ жэлэйхитэй сасуулбал энэ жэлэй октябрьда станогууд 58 процентээр багаар захигдаа. Һүүлшын неделинүүдэй турша соо хара металлургиин хүсэнэйнь 76—78 процентнь, алюминиин промышленностиин — 80 процентнь, нефть сэбэрлэдэг промышленностиин — 86 процентнь, саарһанай промышленностиин—91 процентнь ашаглагдаа. США-гэй промышленностиин бүхы хүсэнэй 82 процентнь мүнөө үедэ ашаглагдана.

Хара металлургиин, станогуудые бүтээлгын промышленностиин предприятинуудта үйлэдбэрилгын бага боложо байһан дээрэһээ хүдэлмэришэд ажалһаа олоор гаргагдана гэжэ газетэнүүд үдэр бүри мэдээсэнэ. Заводуудтахи хүдэлмэришэдэй салин хүлһэнэй бага болохо бүри хүн зон эд бараа бүри багаар худалдан абадаг болоно.

США-гэйхид дайнда бэлэдхэхые уряална

ВАШИНГТОН, ноябриин 28. (ТАСС). США-гэй конгрессэй байрладаг Капитолиин байшанда дайн сэрэгтэ бэлэдхэхэ тухай асуудал сенадай нэмэлтэ комиссиин заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ үргэлжэлһөөр. Дайн сэрэгтэ түргөөр бэлэдхэхэ шухала байһан тухай тэдэ заседанинуудта хэлсэгдэнэ. Армиһаа табигдаһан авиациин генерал Дулиттл гэгшэ дайнда бэлэдхэхые ехээр уряална. Баллистическэ һомонуудые байгуулгын талаар Советскэ Союз Холбоото Штадуудые ахижа гараба гэжэ генерал Дулиттл ехээр һанаагаа зобоно. Хэрбээ мүнөөнэйхидөөл адляар промышленностьёо хүгжөөбэл Советскэ Союз маниие алишье талаараа булиха юм гэжэ Дулиттл мэдүүлээ. США-е дайнда бүри яаралтайгаар бэлэдхүүлхые уряалхын зорилгоор генерал Дулиттл эдэ баримтануудые дурдаа.

Дулиттл сенаторнуудай асуудалнуудта харюусаха зуураа, иигэжэ мэдүүлээ: ажалшадай ажаһуудалда илангаяа ехэ анхарал хандуулнабди, харин бидэнэр США-гэй сэрэгэй бюджедые улам ехэ болгохо зорилготойбди».

Нэмэлтэ комиссиин хаамал заседанида Америкын тагнуулые хүтэлбэрилэгшэ Аллен Даллес үгэ хэлээ.

Оборонын министр Макэлрой нэмэлтэ комиссиин заседанида ноябриин 28-да үгэ хэлэхэ зуураа, иигэжэ мэдүүлээ: шэглүүлэн ябуулха һомонуудые бүтээхын тула нэмэлтэ зөөри һомолхо тухай асуудал январьда болохо конгресс дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ юм. 1958 оной һүүл багаар иимэ һомонуудые Англи руу эльгээхые, удаа тээнь мүн бусадшье оронуудта эльгээхые правительство хараална гэжэ министр мэдүүлээ.

США-е шэнэ буу зэбсэгүүдээр хангажа эхилхэ шухала гэжэ Макэлрой уряалаа.

Оманай патриодууд тэмсэжэ үргэлжэлһөөр

КАИР, ноябриин 28. (ТАСС). Эхэ оронойнгоо бэеэ даанхай байдалай түлөө Оманай патриодууд Англиин эзэмдэгшэдтэй шангаар тэмсэжэ үргэлжэлһөөр.

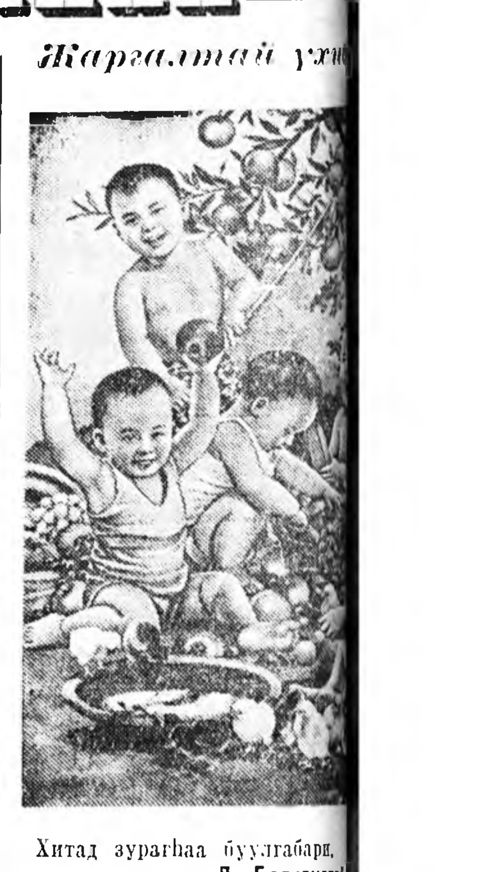
Каирта байдаг Оманай түлөөлэгшэ телеграмма абаа. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: Англиин сэрэгүүдэй командовани Кипртэ байдаг штаб-квартираһаа туһаламжа эреэ.

Маскадай засагаархид Оманай патриодуудые ехээр хэһээнэ гэжэ телеграмма доторынь мүн лэ хэлэгдэнэ. Оманай олон тоото патриодууд Маскадай түрмэнүүдтэ хэһээн зобоогдоно.

Алжирта боложо байгаа дайн байлдаан

ПАРИЖ, ноябриин 27. (ТАСС). Алжирай национально-сүлөөрэлгын армиин подразделенинүүд Франциин сэрэгүүдтэй Оран шадар шангаар тулалдаа гэжэ «Юманите» газетэ мэдээсэнэ. Алжирай патриодууд Тюрго шадар (Оранһаа баруун тээшээ 50 километрын газарта), Бу-Тлелисэй дэргэдэ (Оранһаа баруун тээшээ 30 километрын газарта) Франциин сэрэгүүдтэй шангаар тэмсэһэн байна. Эдэ газарнуудта болоһон тулалдаанда Франциин сэрэгүүд олон хүнөө алуулаа. Алжирай национально-сүлөөрэлгын фронтын мэдээсэһэнэй ёһоор Сен-Ле шадар Франциин 40 солдат алуулаа. Недром шадар Франциин 18 солдат, Релизан шадар—30 солдат алуулба.

Жаргалтай үхи...

Хитад зураһаа буулгабари, Д. Балданова...

Тунисай правительств... буруушаалга

ПАРИЖ, ноябриин 28. ... Франциин сэрэгүүдэй хоёр ... он ноябриин 27-до Алжир... дээрэһээ Тунисай хилэ ру... 400 метр ябаба гэжэ Тун... вительство Франциин прав... вода бушуушаалгын мэдүү... ба гэжэ мэдээсэгдээ. Ф... Тунисай сэрэгүүд буудалд...

Кипр арал дээрэхи ...

ЛОНДОН, ноябриин 27. ... Хоёр жэлэй саада тээ Ки... дээрэ онсо байдал соносх... юм. Энэ онсо байдалые бол... түлөө Кипрын арад тэмсэн... густада үсэгэлдэр демонстра... жо, дээрэ дурсагдаһан асу... эрилтэ табигдаа. Демонс... хабаадагшад Англиин поли... дэй һуужа ябаһан ашаана... ные шулуугаар шэдээ. Т... демонстрацида хабаадагша... гүү бүри олон полици эл... Демонстрацида хабаадаһа... хүн арестовалагдаа.

Ямаршье сүүдгүйгөөр ... засагаархидаар түрмэдэ х... 10 эхэнэр Кипртэ соносхо... со байдалые буруушаажа ... мэдүүлэн, үлэн хооһор... шиидэбэ.

Хэрбээ Кипр тухай ... Нэгэдэмэл Нацануудай ... циин шиидхэзгүй һаань, ... хай байдалтай болохын т... рын арад тэмсэжэ үргэл... гэжэ ноябриин 24-дэ еп... тиума Антимос Кипрын ... хандаха зуураа мэдүүлээ.

Америкын самолёду... харюусалгагүйгөөр ниһ... болоһон тушаань англ... дураа гутана

ЛОНДОН, ноябриин 28. ... Англиин аэродромууд дээр... Америкын самолёдууд ... хэжэ ниидэхэдээ водородн... нуудые тээжэ гарана гэжэ... олониитэ ехээр һанаагаа зо...

Хойто Ковентриин ле... нуудай партиин окружно... заци үсэгэлдэр үдэшэлэ... дуугаар резолюци батала... «Иимэ харюусалгагүйгөөр ... гые болюулха тушаа Х... Штадуудай правительство... эрилтэ табиха шухала» гэ... лиин правительстые резол... тороо уряалаа.

УРАНЗОХЁОЛШОД УНШАГШАДТАЯА УУЛЗАНА

Бурят-Монгол литературые уншагшадай дунда дэлгэрүүлхэ, нэбтэрүүлхэ талаар М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэ зарим тэды хүдэлмэри ябуулна.

Уранзохёолшодой, уншагшадай хоорондохи барисаае улам саашадань бэхижүүлхын түлөө уншагшадай конференци, литературна вечер болон уранзохёолшодой уншагшадтаяа уулзалга библиотекэдэ ходо эмхидхэгдэдэг.

Энэ жэлэй эхинһээ хойшо залуу зохёолшодой литературна нэгэдэлэлэй заняти хэшээлнүүд мүн лэ манай библиотекэдэ үнгэргэгдэдэг гуримтай болоо. Тэндэ залуу уранзохёолшод өөһэдынгөө шүлэг, дуу, очерк, рассказ болон бусад зохёолнуудые уншажа, зүбшэн хэлсэлгэдэ табидаг байна.

«Байгалай толондо» толилогдоһон зохёолнуудые зүбшэн хэлсэжэ, журналда толилогдохо зохёолнуудта онсо анхарал табихаар байһыень уншагшад тэмдэглэдэг байна. Гадна, үнэн сэхэ шүүмжэлэл үргэнөөр хэжэ, нилээд горьтой туһаламжа журналай редакцида үзүүлэгдэдэг байха юм.

БМАССР-эй Культурын научна-шэнжэлэлгын институдай хэблэлдэ бэлдэжэ байһан «Бурят литературын очеркнуудые» зүбшэн хэлсэлгэ библиотекын үүсхэлээр эмхидхэгдээ һэн.

Олонхи уранзохёолшод бэлдэһэн номоо хэблэлдэ үгэхэһөө урда уншагшадтай зүбшэлдэжэ, тэдэнэй һанамжа хараада абадаг заншалтай болонхой.

1957 оной ноябриин 23-да, Бүхэроссийскэ ном тараалгын һарада зорюулан, республиканска библиотекэ «Советскэ бурят-монгол литературын 40 жэл» гэһэн темээр үргэн олон уншагшадай хабаадалгатайгаар вечер хэһэн байна. Тэндэ олонхи уранзохёолшод байлсаа. Тэрэ вечерые угтуулан, библиотекын хүдэлмэрилэгшэд «Проза», «Поэзи», «Драматурги», «Шүүмжэлэлэй литература» гэһэн выставкэнүүдые эмхидхээ. Тэндэ бурят, ород хэлэн дээрэ Бурят-Монголой уранзохёолшодой номууд олоор табигдаһан байгаа. Вечер дээрэ выставкэдэ табигдаһан номууд тушаа библиотекарьнүүд дэлгэрэнгыгээр уншагшадта хөөрэжэ үгөө.

Энэ вечертэ хүн зониие олоор хабаадуулха зорилго библиотекын хүдэлмэрилэгшэд табяад, тэрэнээ бэелүүлжэ шадаһан байна. Библиотекарьнүүд нүхэдэй ёһоор уншагшадтай хөөрэлдэжэ, тэдэнээр танил һайн нүхэд боложо шадаһан байна.

Хэдэн уншагшад зарим номой авторнуудай дутагдал олонтой номуудые хэблэлдэ үгэдэг байһан тушаа эрид шангаар шүүмжэлэн тэмдэглэһэн байха юм.

Уранзохёолшо Н. Дамдинов бурят-монгол литературын 40 жэлэй туршада хүгжэһэн замые эли тодоор уншагшадта элидхэн хэлэһэнэйнгээ һүүлдэ, бурят-монгол литературын үндэһэ һуури табигша Хоца Намсараевай уранзохёолой ажал-ябуулга тухай тобшо тодоор хэлэбэ. Нютагай уранзохёолшо В. Штернберг мүнөө үедэ бэшэжэ байһан «Ажабайдалай хуудаһан» гэжэ повестиингоо бүлэгые уншажа, уншагшадай шүүмжэлэлдэ табяа. Уранзохёолшо, оршуулагша М. Степанов бурят-монгол уранзохёолшодой номуудые оршуулжа байһан, саашанхи творческо түсэб тухайдаа хөөрөө. Хэдэн уранзохёолшод 1959 ондо болохо бурят-монгол искусство болон литературын декадада зорюулан, хэжэ байһан ажал тухайдаа уншагшадта хөөрэжэ үгэбэ.

Залуу уранзохёолшод Дамдинов, Петонов, Дондукова, Бильдушкинов болон бусад өөһэдэйнгөө шүлэгүүдые бурят болон ород хэлэн дээрэ уншажа, вечертэ хабаадагшадые һонирхуулаа.

Хэдэн олон уншагшад уранзохёолшодто элдэб һонирхолтой асуудалнуудые табиһан байна. Тэдэнэр яажа зохёол бэшэдэг юм, яажа ном бэшэжэ һурадаг юм гэхэ зэргээр асууна.

Бурят-монгол литературын саашадаа хүгжэхэ зам, бэлигтэй залуушуулые арадай дундаһаа тодорхойлон гаргаха, тэдэндэ үнинэй уранзохёолшодой зүгһөө туһаламжа үзүүлхэ тушаа үгэ хэлэһэн уншагшад бултадаа шахуу хэлээ.

Уншагша Очиров уранзохёолшодто хандаха зуураа: «Манай арад зоной урда һү, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар ойрын жэлнүүдтэ Америкын Холбоото Штадуудые хүсэхэ гэһэн асари ехэ зорилго табигдаа гээшэ. Энэ хэрэгтэ уранзохёолшод хурса хурдан гуурһаараа хабаадалсажа, энэ темээр удха, шанар түгэлдэр зохёолнуудые һаядаа бэшэхыетнай уряалнаб»,—гэбэ.

Залуу уранзохёолшод залуушуулай ажабайдал, ажал хүдэлмэри тушаа номуудые бэшэнэгүй гэжэ уншагшад тэмдэглэбэ.

«Бурят-монгол литературын 40 жэл» гэһэн темээр үнгэргэгдэһэн вечер бурят-монгол литературын хүгжэлтын зам тодоор харуулхаһаа гадна, уншагшад болон уранзохёолшодой хоорондо хани халуун барисаа байгуулха хэрэгтэ ехэ нүлөө үзүүлээ.

Арадайнгаа ажабайдал һайса мэдэдэг бологты, совет хүнэй зүрхэ сэдьхэлдэ ольһо үгэхэ, үзэл бодолдонь таараха зохёолнуудые олоор гаргагты гэжэ уншагшад уранзохёолшодтоо захиһан байна.

Н. Карташов, М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекын директорые научна талаар орлогшо.

Тобшо мэдээ сэлнүүд

☆ **Франциин ниитын элитэ ехэ ажал-ябуулагшад, культура, искусствын түлөөлэгшэд оронойнгоо олониитэдэ хандаба. Һүүлшын гурбан жэлэй турша соо Алжир тушаа Франциин бэелүүлжэ байһан политикань шиидхэгдэхэеэ болёод байна гэжэ тэрэ уряа доторынь хэлэгдэнэ. Алжир тушаа бэелүүлэгдэдэг политикые эрид хубилгаха шухала гэжэ хандалгын авторнууд заана. Алжирта эб найрамдал байгуулхын тулада туһалалсахыень Франциин олониитые тэдэнэр уряалба.**

☆ **СССР-эй Зам харилсаанай министр Б. П. Бещев түрүүтэй түмэр замай транспортын советскэ мэргэжэлтэдэй делегаци Британиин транспортна комиссиин уряалаар Лондон ерэбэ. Делегациин гэшүүд Англиин түмэрзамай хүдэлмэритэй танилсаха байна.**

☆ **«Березка» гэжэ гүрэнэй хореографическа ансамбль Польшын арадай Республикада айлшалжа байна. Советскэ артистнууд ураНһайханай туйлай ехэ бэлиг шадаб... Варшавын, Лодзиин, Кр... вай, Вроцлавай, Позна... Катовицай ажалшадта х... лаа.**

☆ **Халебдэ (Сири) сов... фильмнүүдэй недели б... оршон байдалда нээгдэб... жэ тэндэһээ мэдээсэгдэ... лебэй губернатор, Сириин ... ламентын хэдэ хэдэн де... дууд, Халебэй сэрэгэй ... гые командалагша, поли... скэ партинуудай, хэблэлэй ... дэлмэрилэгшэдэй, городой ... ниитын түлөөлэгшэнэр, Х... дэ байгаа СССР-эй генер... на консул В. И. Старцев, ... бусадшье хүнүүд фильмн... неделиин нээлгэн дээрэ б... саа.**

Редакторай о...
О. ГОМБ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35..., культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00595. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 57...